

FOR POLITISK TIL AT VIDE?

En analyse af debatten omkring Kvininfo i 2017 og
aktivistisk forskning i 2021

Minna Søre

Handledare: Katharina Kehl

GNVM03: Masteroppsats 30 HP

Genusvetenskapliga institutionen E21

Lunds universitet

Abstract

This thesis investigates two cases of public debate regarding critical knowledge production: the debate on activist research in 2021 and the debate about Kvinfo in 2017. Drawing upon a theoretical framework using notions such as Nordic gender exceptionalism, femonationalism and anti-gender movement, as well as feminist theories of science, I investigate the argumentation taking place in opinion articles. In the first case I identify struggles over the view of equality as freedom vs. results, what the state should fund, as well as contesting about whether equality is still relevant in a Danish context. In the second case I identified arguments about whether good research can be political, as well as fear of it becoming dogmatic or even totalitarian. Common to the cases are arguments regarding being too political as well as protecting democracy and freedom, albeit being taken on by different parts of the debate.

Key words:

Anti-gender, Denmark, public debate, universities, academic freedom

Nøgleord:

Anti-gender, Danmark, offentlig debat, universiteter, forskningsfrihed

Indhold

Abstract	1
Key words:	1
Nøgleord:	1
Indledning	5
Formål og forskningsspørgsmål.....	6
<i>Hvilken argumentation omkring kritisk vidensproduktion kommer til udtryk i debatten omkring Kvinfor i 2017 og aktivistisk forskning i 2021?</i>	6
Afgrænsning.....	7
Kønsfaglig relevans	7
Tidligere forskning.....	8
Anti-gender kampagner	8
'Kønsideologiens' ophav	8
Oppositionelle dynamikker.....	9
Countermovement theory.....	9
Højrepopulisme og anti-gender.....	10
Kønspolitiske diskurser og debatter i Danmark.....	10
Mit eget projekts situering ift. forskningen.....	12
Teoretisk framework.....	12
Nordisk kønsexceptionalisme	12
Femonationalisme	14
Anti-gender	15
Lidt om videnskabsteori og epistemologi.....	17
Metode og metodologi	18
Hvorfor analysere mediedebatten?	18
Materialegenerering	19
Dataanalyse	22
Situering.....	23

Kønsstudier, Kvinfor og KU	23
Dansker i Sverige	24
Etik	24
At arbejde med dødt materiale	24
Åbenhed over for kompleksitet	25
At agere talerør for borgerlige debattører og reproducere hadefulde ytringer	25
At holde med den ene side i debatten	25
Baggrund for analysen	26
Debatten om Kvinfor: Om forløbet	26
Debatten om aktivistisk forskning: Om forløbet	27
Analyse	28
Kvinfor	28
Bare en biblioteksfaglige beslutning	28
Syn på ligestilling	29
Hvem har de legitime ligestillingsproblemer?	32
Kvinfor svigter minoritetsetniske kvinder	33
Femotionalisme	35
Danmark som rollemodel for resten af verden	35
Nordisk kønsexceptionalisme og Danmarks ligestillingsbrand	36
For politiske til statsstøtte	36
Selvbetalte holdninger	38
De er ikke politiske, de er professionelle	39
Politisk er ikke nødvendigvis noget dårligt	40
Det totalitære ved at kalde organisationer politiske	40
Postfaktualitet og Fake News	41
Delkonklusion	42
Aktivistisk forskning	43

Hvad er (god) videnskab?	43
For politisk?	44
Ulydig forskning	45
Forskningens forhold til samfundet	46
Dogmatisme og religion.....	47
Konspirationsteori.....	48
At antage konklusionerne på forhånd/cirkelslutning	49
At ikke have plads til uenighed i forskningsmiljøet	49
Den akademiske selvregulering	50
Skepticisme og relativisme	52
Ekstremisme.....	53
Bare en videnskabsteoretisk debat?	54
Anti-gender	55
Delkonklusion.....	55
Slutsatser.....	56
Bibliografi.....	57

Indledning

”Bremses man ikke SJT, vil den udrense både mennesker og teoridannelser, der er uenige. Således, at den til sidst står tilbage uden modsigelse og modstand.” (Dahl & Messerschmidt, 2021a, s. 29)

”Ligestillingens vendetta er ikke neutral længere. Hvis man får at vide tilstrækkeligt mange gange, at man er et offer i en dødfødt, patriarkalsk konstruktion, begynder man til sidst at tro på det.” (M. M. Nielsen, 2017)

I løbet af det sidste år er der opstået en debat om aktivistisk forskning på universiteterne. To artikler fra februar (Selsing, 2021; Villemoes, 2021) kickstartede debatten, som efterfølgende har fundet sted i medierne, omkring legitimiteten af forskningsfelter såsom kønsstudier, postkoloniale studier, migrationsstudier og meget mere.

To aktører, der har taget en del plads i debatten, har været Henrik Dahl fra Liberal Alliance (LA) og Morten Messerschmidt fra Dansk Folkeparti (DF). I det fælles debatindlæg, som øverste citat stammer fra, kritiserer de fremvæksten af såkaldt Social Justice Theory på universiteterne, noget som de præsenterer som en trussel mod det danske samfund og videnskaben selv (Dahl & Messerschmidt, 2021a). Der har efterfølgende været en del nyhedsdækning af denne kritik og er blevet produceret en del opinionsartikler både for og imod ’aktivistisk forskning’, og gennem en række paragraf 20-spørgsmål, stillet af Morten Messerschmidt, nåede debatten uddannelses- og forskningsministeren. Senest har Folketinget vedtaget en erklæring omkring overdreven aktivisme på universiteterne (Langberg, 2021).

Springer vi fire år tilbage i tiden, fandt en anden offentlig debat sted i 2017. Her blev det meldt ud fra politisk side, at det kønsfaglige bibliotek drevet af videnscentret for køn, ligestilling og mangfoldighed, Kvininfo, skulle lukkes ned, og at der derfor ville blive skåret drastisk på centrets budget (ritzau, 2017a, 2017d). I kølvandet på denne udmelding fandt en debat sted omkring centrets virke, hvor en del holdninger omkring både ligestilling, og hvor politisk man må være som statsfinansieret institution, blev taget op.

Hvis vi zoomer lidt ud, er der en del ligheder at finde mellem de to tilsyneladende forskellige sager. Begge dele har at gøre med vidensproduktion relateret til ligestilling og kønsstudier, og spørgsmålet, om viden må være politisk, går igen i. I begge tilfælde er der også meget konkrete konsekvenser på spil, der til en vis grad har at gøre med økonomi, nemlig affinansiering eller truslen om lukning af konkrete institutioner.

Formål og forskningsspørgsmål

Med mit speciale ønsker jeg at bidrage til forskningsfeltet omkring opposition til kønsstudier og ligestillingsprojekter med en lokal analyse af, hvordan det kommer til udtryk i to tilfælde af offentlige debatter omkring kritisk/feministisk vidensproduktion.

Jeg har valgt disse cases som holdepunkt for min analyse, fordi jeg ser nedskæringerne og nedlukningen af det kønsfaglige bibliotek samt kritikken af aktivistisk forskning som interessant. Det er ikke noget nyt i en dansk kontekst, at universiteterne kritiseres for identitetspolitik i den offentlige debat, men det særlige er, at der er blevet gået direkte efter forskningen og uddannelsernes indhold og krævet politisk indblanding og eventuelle lukninger.

Jeg har valgt at tage udgangspunkt i mainstreamdebatten, hvor jeg analyserer opinionsartikler fra. Jeg håber på at kunne bidrage med en analyse af, hvilke argumenter der bruges, og hvilke temaer der tages op i de to debatter, i håb om at kunne give nogle bud på, hvad der karakteriserer den danske debat i de to tilfælde. Med det in mente stiller jeg følgende forskningsspørgsmål:

Hvilken argumentation omkring kritisk vidensproduktion kommer til udtryk i debatten omkring Kvinfo i 2017 og aktivistisk forskning i 2021?

Der er en del betegnelser på spil i min problemformulering, som i grunden rammer en smule forkert. Dette skyldes debattens ladede natur, hvor det ikke blot er holdninger til bestemte emner, men også konkurrerende måder at tale om tingene på, der er på spil, hvorfor det er noget nær umuligt at finde neutrale betegnelser (og problematisk i sig selv for den sags skyld).

I en vis udstrækning kunne jeg godt have brugt 'feministisk vidensproduktion' i stedet for 'kritisk vidensproduktion'. Imidlertid ville det undslippe det aspekt, at denne meningsmodstand rammer langt bredere end bare kønsstudier eller feminisme. Imidlertid har både Kvinfo og de forsknings- uddannelsesfelter, der kritiseres for at bedrive aktivistisk forskning, det tilfælles, at de beskæftiger sig med kritisk vidensproduktion.

Jeg har valgt at fokusere på argumentation, dels for at tage de pågældende tekster alvorligt som argumenterende tekst, og for at få bedre indblik i hvilke antagelser, der gøres, og hvilke slutninger, der drages, – eksplicit eller ej.

Begrebet 'aktivistisk forskning' er bestemt ikke en neutral betegnelse, idet noget af det, som siderne i debatten er uenige om, er netop, om forskningen er aktivistisk. I en debat, der ellers smider om sig med begreber som 'pseudovidenskab' og 'ekstremisme', er det dog det

tætteste, jeg kunne komme på et nogenlunde neutralt ord, som inkluderer alt det, der bliver snakket om, og som også bliver brugt i fx medieomtalen til at beskrive, hvad det er, der tales om.

Afgrænsning

Der er rigtig mange andre veje, jeg kunne være gået ned af med den her opgave. Min opgave omhandler kun et udsnit af den debat, der foregik i avisernes opinionsartikler. Det betyder også, at jeg ikke kommer ind på den debat, der utvivlsomt har fundet sted på sociale medier, og ej heller analyserer fx medieomtale eller tv-udsendelser. Selvom min opgave beskæftiger sig med en specifik form for opposition til bl.a. kønsstudier, kommer jeg heller ikke ind på decideret antifeminisme eller mere konkrete trusler såsom vold og netchikane.

Der har været andre danske identitetspolitiske debatter, som kunne have været interessante at relatere casen omkring aktivistisk forskning til, og det samme angår debatter om politiske organisationer (fx ngo'er), som det kunne have været interessant at relatere Kvindeforsagen til, men det er et spor, jeg har valgt ikke at gå ned af.

Selvom jeg bruger ordet videnskabsproduktion har jeg ej heller valgt at gå ind i en mere teoretisk gennemgang af, hvad vidensproduktion indebærer fx med fokus på magt og sandhed, og jeg undersøger heller ikke det aspekt, der har at gøre med, at det (i et vist omfang) drejer sig om institutionaliseret feminisme i begge tilfælde. Jeg har i stedet valgt af holde mig til at undersøge de konkrete debatter.

Jeg har et afsnit med omkring feministisk videnskabsteori, fordi det er noget af det, som debatten om aktivistisk forskning kommer ind på, men jeg er ikke interesseret i, at min opgave skal være en øvelse i at identificere forskellige videnskabsteoretiske/epistemologiske standpunkter.

Jeg ønsker heller ikke at foretage en 1-1 sammenligning af de to cases, men snarere at se på dem som forskellige momenter i modstanden mod feministisk og kønsstudierrelateret vidensproduktion.

Kønsfaglig relevans

Jeg vil mene, at mit projekt både er relevant for kønsstudier, fordi det er to debatter, hvor dele er decideret rettet mod kønsforskningen eller feminismen, og i kraft af, at det er en debat, der befinder sig inden for det kønsfaglige genstandsfelt og berører en masse ligestillings- og kønsrelaterede temaer.

Tidligere forskning

Anti-gender kampagner

Bogen *Anti-gender campaigns in Europe. Mobilizing against equality* er en antologi, der samler lokale analyser af anti-gender-bevægelse og -diskurs i europæiske lande (Kuhar & Paternotte, 2018). Bogen fokuserer på kampagner og mobiliseringer i Europa mod såkaldt 'kønsideologi' og 'kønsteori' og hævder, at der er tale om transnationale diskurser og strategier med 'fælles teoretiske rødder'. Af denne grund kan de ifølge forfatterne dermed samles under det fælles begreb 'anti-gender kampagner' (Kuhar & Paternotte, 2018, s. 4, 253). Hermed afviser forfatterne det, de kalder 'metodologisk nationalisme', hvor forklaringsfaktorerne blot er nationale (Kuhar & Paternotte, 2018, s. 3). Bogen inkluderer en lang række landereporter og casestudier som undersøger lokale anti-gender bevægelser.

Graff & Korolczuk skelner mellem antigenderisme og anti-gender kampagner/mobiliseringer, hvor det første betegner en ideologi, som er internt kohærent, mens det andet betegner de konkrete kampagner mod det det kalder genderisme (Graff & Korolczuk, 2021, s. 19–20).

'Kønsideologiens' ophav

Mary Ann Case, professor i jura, undersøger i sin artikel udviklingen af krigen mod 'kønsideologi' i Vatikanet ved at kigge nærmere på de to paver, Pave Benedikt d. 16. (født Ratzinger) og Pave Frans (født Bergoglio)'s, engagement med emnet. En af hendes hovedpointer er, hvordan Ratzinger var den, der erklærede krig mod 'gender', og at han allerede i starten af 1980'erne udviklede det begrebsapparat, som ligger til grund for Vatikanets fordømmelse af 'kønsideologi' (om end det først senere fik det navn). Hun peger desuden på, hvordan modstanden mod transkønnedes rettigheder, var tænkt ind fra starten af i denne krig mod køn, idet motivation hos Ratzinger kom fra ikke bare hans møde med feministiske bøger, men også den juridiske udvikling på trans-området i Tyskland og USA (Case, 2019, s. 640, 647). Case fremhæver desuden en række strategier og taktikker, som Pave Frans udviklede til denne kamp, såsom ideen om (fx køn som) ideologisk kolonialisme (Case, 2019, s. 643, 649), samt kombination af på en gang at være imødekommende over for individuelle LGBT-personer samtidig med at nægte dem deres rettigheder og fordømme dem på et overordnet plan (Case, 2019, s. 651).

Oppositionelle dynamikker

Bogen *Varieties of Opposition to Gender Equality in Europe* (Verloo, 2018) er en form for komparativt studie, der undersøger, hvordan vi kan forstå opposition og oppositionelle dynamikker mod gender+ equality i Europa (Verloo, 2018, s. 5, 12). Den har både en teoretisk del, der afprøver social movement theory og social complexity theory's forklaringskraft overfor emnet og samtidig videreudvikler teorierne og deres begrebsapparat, og en mere empirisk del, der består af lokale casestudier.

Begrebet 'opposition' og 'oppositionelle dynamikker' går igen gennem bogen. Verloo definerer opposition mod gender+ equality som "any activity in which a perspective opposing feminist politics and gender+ equality policy is articulated in a way that can be expected to influence or is actually influencing politics or policymaking at any stage" (Verloo, 2018, s. 6). Valget af 'gender+' som betegnelse begrundes med, at det betoner "intersectional inequalities that are interwoven with gender inequality" (Verloo, 2018, s. 7).

Countermovement theory

Corredor analyserer den globale anti-gender bevægelse gennem movement-countermovement teori (Corredor, 2019). Hun kigger særligt på det gennem fire betingelser (hos nogle et andet antal), som skal være til stede ved en modbevægelse, nemlig 1) tilstedeværelsen af en bevægelse, som udfordrer tingenes tilstand, 2) at de opfattes som en trussel, 3) at de opfattes som havende succes i et vist omfang, og 4) at den potentielle modbevægelse har potentielle politiske allierede og adgang til ressourcer (Corredor, 2019, s. 618). Hun karakteriserer i samme boldgade 'gender ideology' som en retorisk modstrategi:

"that aims, first, to refute claims concerning the hierarchical construction of the raced, gendered, and heterosexual order; second, to essentialize and delegitimize feminist and queer theories of gender; third, to frustrate global and local gender mainstreaming efforts; fourth, to thwart gender and LGBTQ1 equality policies; and finally to reaffirm heteropatriarchal conceptions of sex, gender, and sexuality." (Corredor, 2019, s. 616)

Roggeband anvender og evaluerer også det teoretiske potentiale ved social movement theory. Han opstiller 3 mekanismer, der udløser oppositionel aktivitet: at den bevægelse eller det projekt som der mobiliseres imod, har eller opfattes som havende moderat succes (for lav succes gør det sværere at mobilisere imod det som en trussel, og for høj succes giver det dominans), at det opfattes som en trussel, og at denne form for organisering opfattes som nødvendig eller effektiv (Verloo, 2018, s. 21). Roggeband betoner, at det er vigtigt når man analyserer oppositionelle dynamikker gennem social movement theory, at man tager in mente

”the contextual nature of gender-inequality regimes’ impact on the nature and strength of opposition” (Verloo, 2018, s. 219). Så det virker som om, at det er en pointe, der peger på, at det er vigtigt at have med i sin analyse af modbevægelser, hvis der er stærk kønsulighed og f.eks. en stat, som fremmer det - og ikke bare se modbevægelser som underdogs. En pointe hos Roggeband er desuden, at hvem der rent faktisk gør modstand mod feministisk politik/gender equality+ er et empirisk spørgsmål (snarere end noget, der kan afgøres teoretisk).

Ifølge Roggeband er en begrænsning med movement-counter movement teori, at den først og fremmest forstår oppositionelle dynamikker som noget, der foregår mellem bevægelser, og dermed ikke indfanger bevægelser rettet mod feministisk policy/institutionaliseret politik samt de oppositionelle aktiviteter hos institutionelle aktører (Verloo, 2018, s. 218).

Højrepopulisme og anti-gender

Paternotte & Kuhar argumenterer for, at omend højrepopulismens fremgang i Europa har bidraget til anti-gender kampagnernes succes, så er det vigtigt at skelne dem fra hinanden analytisk, og i stedet undersøge de konkrete overlap, interaktioner og sammensmeltninger som finder sted mellem de to projekter (Paternotte & Kuhar, 2018, s. 12–14).

Ifølge Korolczuk & Graff eksisterer der, det de kalder ’opportunistisk synergi,’ mellem ’illiberal’ højrepopulisme og anti-gender kampagner (Graff & Korolczuk, 2021): ”a dynamic cooperation between religious fundamentalists and right-wing populist parties, with both sides benefitting” (Graff & Korolczuk, 2021, s. 24).

Kønspolitiske diskurser og debatter i Danmark

Jeg har ikke kunnet finde landerapporter eller casestudies omkring fx anti-gender bevægelse i Danmark. Det betyder, at jeg har valgt at gå lidt bredere til værks og kigge på forskningslitteraturen omkring kønspolitiske diskurser i Danmark samt mediedebatter.

Borchorst & Dahlerup undersøger i deres bog modsætningen mellem den tilsyneladende konsensus i Danmark om at gå ind for ligestilling mellem kønnene og den tilsyneladende stagnation¹ i dansk ligestillingspolitik, hvad angår reformer og debat (Borchorst & Dahlerup, 2020, s. 295). I et af bogens kapitler identificerer Dahlerup på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse fra 2015, at 31 % af de danske folketingspolitikere tilhører det, hun

---

¹ Bogen forholder sig imidlertid også kritisk til begrebet om ’stagnation’, idet det ifølge bogen beror på en idé om ligestilling som i kontinuerlig, fremadskridende bevægelse og Danmark som frontløber (Borchorst & Dahlerup, 2020, s. 14, 295), hvilket vi også kan relatere til ideen om dansk eller nordisk exceptionalisme.

kalder 'closed case'-positionen, der opfatter ligestilling som allerede opnået – eller gået for langt (Dahlerup, 2020, s. 303). Som det viser sig i et af de senere kapitler er 'closed case'-positionen dog i langt højere grad udbredt i befolkningen, nemlig blandt 56 % af de adspurgte (Shamshiri-Petersen & Dahlerup, 2020, s. 332).

Et lignende argument laver Olsen i sit masterspeciale om de politiske kampe om ligestillingsbegrebet fra 1975-2013 på baggrund af 157 folketingsdebatter (Olsen, 2014). Hun inddeler ligestillingsbegrebets udviklingshistorie i to perioder, nemlig 'ligestilling classic' fra 1975-2001 og 'det udvidede ligestillingsbegreb' fra 2001-2013 (Olsen, 2014, s. 78). I den første periode lå fokus på kvinder og arbejdsmarked, og den var kendetegnet af, at der stort set var enighed omkring, at der ikke var opnået ligestilling endnu (Olsen, 2014, s. 79), mens den anden periode var præget af højrefløjens idé om ligestilling som noget allerede opnået blandt majoritetsetniske danskere, mens fokus i stedet lå på integrations- og socialpolitik (Olsen, 2014, s. 56).

Fiig analyserer med udgangspunkt i offentlighedsteori den skandinaviske (men med fokus på den danske) 'nyfeministiske debat' fra 1999-2004 med yngre kvinder, som er døtre af 1970'ernes feminister som centrale aktører (Fiig, 2008). Hun identificerer 3 distinkte diskurser i denne debat, nemlig rehabilitering, offentlig anerkendelse og bevidstgørelse (Fiig, 2008, s. 205).

Af analyser af debatter omkring enkelte temaer, ser vi bl.a., hvordan Borchorst & Christensen ved hjælp af diskursanalyse undersøger to forskellige debatter omkring kønskvotering i henholdsvis Socialistisk Folkeparti og i forbindelse med ansættelser i forskerstillinger (Borchorst & Christensen, 2003). I den første debat identificerer de et skift fra 'kvindefællesskabsdiskursen' i 1970'erne, der kobler et diskriminationsargument med et identitetsargument (Borchorst & Christensen, 2003, s. 107–109) til en forskellighedsdiskurs i 1990'erne, hvor bl.a. kvalifikationer modstilles kvoter (Borchorst & Christensen, 2003, s. 110). I den anden debat identificerer de bl.a. en diskriminationsdiskurs, som forklarer barrierer for kvinder strukturelt, men som udfordres af en moddiskurs om diskrimination mod mænd (Borchorst & Christensen, 2003, s. 115–116).

Af nyere debatter har vi Askanius & Hartleys sammenligning af danske og svenske avisers mediedækning af #metoo i 2017 gennem en kvantitativ indholdsanalyse og kvalitativ framing analyse (Askanius & Hartley, 2019). De viser blandt andet, hvordan det i begge lande, men i højere grad i Danmark, er rammen, 'det personlige vidnesbyrd', der dominerer mediedækningen, som ser problemet på individniveau (fremfor systemisk) (Askanius & Hartley, 2019, s. 27), og hvordan den danske mediedækning i højere grad end den svenske var

præget af rammer, som var negativt og delegitimerende indstillet over for #metoo og positionerede det som henholdsvis en trend af 'politisk korrekthed' og en 'heksejagt' (Askanus & Hartley, 2019, s. 29).

Derudover er en bog, der er relevant at nævne, idéhistoriker Mikkel Thorups (debat) bog om antifeminisme (M. Thorup, 2020). Han beskriver den selv som ikke værende 'forskningsorienteret', omend den baserer sig på forskning (M. Thorup, 2020, s. 10). Jeg har valgt at tage den med, da den ligger rigtig tæt op ad noget af det, jeg gerne vil gøre med denne opgave, idet den undersøger antifeminisme i den danske offentlige debat bl.a. gennem analyse af læserbreve. En af Thorups hovedpointer er, at antifeminisme skal ses som en fortsættelse af kvindehadet: "Antifeminisme er den primære måde, kvindehad og sexismen kan give sig til udtryk i en tidsalder, der officielt hylder lighed mellem kønnene" (M. Thorup, 2020, s. 44). Han opstiller bl.a. en række populære antifeministiske argumenter, såsom 'fuldkommenhed', nemlig ideen om at ligestilling allerede er opnået, 'perversion', ideen om at ligestillingskampen er gået over gevind, og 'omvending', ideen om at mænd er de nye undertrykte (M. Thorup, 2020, s. 50–51).

Mit eget projekts situering ift. forskningen

Jeg har igennem min forskningsoversigt identificeret en tilsyneladende mangel på forskning, der undersøger fx anti-gender bevægelse i en dansk kontekst. Det, jeg håber på at kunne bidrage med mit speciale, er en analyse af den danske situation, som den tager sig ud i mine to cases. På den måde håber jeg på at kunne bidrage til forskningsfeltet omkring anti-gender kampagner og oppositionel aktivitet mod ligestillingsprojekter med en lokal analyse af mine to cases med fokus på argumentation. I forhold til den danske forskning håber jeg på at kunne tilføje en analyse af den meget nylige debat omkring aktivistisk forskning samt Kvindeinfo-debatten, hvilket der lader til at være ingen eller i hvert fald begrænset forskning i endnu.

Teoretisk framework

Nordisk kønsexceptionalisme

Et relevant begreb for min analyse er nordisk kønsexceptionalisme, som indebærer fortællingen om Norden som frontløber indenfor køn og ligestilling (Larsen et al., 2021, s. 1-3) bl.a. gennem ideen om den nordiske kvindevenlige velfærdsstat (se Borchorst & Siim, 2008 for en gennemgang af Hernes teori). Nordisk kønsexceptionalisme er tæt forbundet til ideen om nordisk exceptionisme byggende på "the idea of the 'Nordic exception' and of a particular

Nordic way of doing things” (Browning, 2007, s. 27), som adskiller sig fra resten af verden. Loftsdóttir & Jensen påpeger imidlertid også, hvordan denne opfattelse indeholder ideen om Norden som en undtagelse til og dermed uskyldig i kolonialismen (Loftsdóttir & Jensen, 2012, s. 2).

Browning argumenterer i sin artikel fra 2007 for, at de nordiske lande under den kolde krig havde held med at udvikle et signifikant nordisk brand bygget på ideen om nordisk exceptionalisme og ideen om 'den nordiske model' som noget helt særligt, men også som en række praksisser, som kunne kopieres af, eksporteres og sælges til resten af verden (Browning, 2007, s. 29, 44). Denne nordiske exceptionalisme kan ifølge Browning struktureres omkring 3 temaer, nemlig ideen om de nordiske lande som fredelige og dermed potentielle brobyggere, international solidaritet samt den nordiske velfærdsmodel (Browning, 2007, s. 32–36).

”Putting all three elements together, during the Cold War a ‘Nordic brand’ was advanced which was essentially built around the idea that the Nordic countries, in terms of foreign policy, international morality and social justice both at home and abroad, were ‘better’ than the rest” (Browning, 2007, s. 35–36), skriver han.

Imidlertid peger Browning også på, at der er sket en tilbagegang for det distinkte 'nordiske brand' baseret på exceptionalisme bl.a. som resultat af skift i landene udenrigs- og integrationspolitik, og han argumenterer for, at brandet allerede er eller er på vej til at blive ”past its sell-by date.” (Browning, 2007, s. 28)

Selvom der ifølge Browning ikke nødvendigvis længere eksisterer et enestående nordisk brand, er det stadig interessant at kigge på, hvilken rolle exceptionalisme, og i vores tilfælde kønsexceptionalisme, spiller i den nationale branding og identitetsforståelse i de nordiske lande. Larsen undersøger i sit kapitel i bogen 'Gender equality and nation branding in the Nordic region' (Larsen et al., 2021), hvordan historien påkaldes i nordisk nation branding, gennem ideen om de nordiske lande som frontløbere ift. ligestilling (Larsen, 2021). Hun viser, hvordan det bygger på langt ældre ideer om Norden som ligestillet (Larsen, 2021, s. 31) blandt andet cirkuleret af eksterne aktører, som fremstillede Norden som et eksempel til efterfølgelse (Larsen, 2021, s. 33).

Loven, Kirkebø, Langford & Byrkjeflot viser i deres kapitel i samme bog, hvordan globale indekser har spillet en stor rolle ift. opbygningen af det nordiske ligestillingsbrand (Loven Kirkebø et al., 2021). De pointerer også, hvordan det nordiske ligestillingsbrand er så stærkt, at når ligestillingsindekser viser fx en negative placering af Danmark, så ignoreres det enten eller fremstilles som et undtagelsestilfælde, snarere end at stille spørgsmål ved antagelsen

omkring Danmark som frontløber indenfor kønsligestilling (Loven Kirkebø et al., 2021, s. 191).

Femonationalisme

Farris har udviklet begrebet femonationalisme, som står for ”feminist and femocratic nationalism” (Farris, 2017, s. 4), som hun bruger til at betegne mobiliseringen af retorik omkring kvinderettigheder til en anti-islam agenda (Farris, 2017, s. 3). Det betegner både brugen af feministisk retorik fra højrefløjens side som måde at legitimere deres racistiske projekt, men også visse feministers abonnering på racistiske dagsordner som del af deres ligestillingsprojekt.

Farris har den pointe, at der er tale om en konvergens mellem neoliberale, nationalister og feminister, (dvs. at der forekommer en tilnærmelse blandt projekterne), snarere end en alliance, men hellere ikke blot udnyttelse (af f.eks. feministisk retorik af højreorienterede (Farris, 2017, s. 6). Hun pointerer, at der er tale om en skrøbelig konvergens, grundet de interne modsætninger mellem de politiske projekter, som kan svækkes, hvis modsætningsforholdet bliver konfronteret (Farris, 2017, s. 10). Farris hævder desuden, at mens neoliberale og nationalister har alt at vinde gennem femonationalisme, er det en rigtigt skidt handel for feminister, idet det synliggør ”a radical performative contradiction, whose effects are potentially disastrous for women’s struggles in general” (Farris, 2017, s. 117).

Ifølge Farris er femonationalisme en ideologisk konstruktion (Farris, 2017, s. 10), hvor der finder en stigmatisering af muslimske mænd sted, der forestilles som misogyne undertrykkere, mens muslimske kvinder forestilles som ofre, der skal reddes, (så det er rettet mod muslimer, men bredes ud til også at gælde andre grupper, som ses som ’ikke-vestlige’) (Farris, 2017, s. 22). Dette bygger bl.a. på en forestilling om vesten som overlegen (Farris, 2017, s. 8).

En af hendes pointer er, at der finder en seksualisering af racisme sted, hvor racisme bliver kønnet, idet det benytter sig af forskellig seksualiserede/kønnede stereotyper om den Anden, men også gennem, at ideen om at skulle redde den muslimske kvinde har et seksualiseret aspekt på metaforisk plan: ”That is, racist ideologies express the desire to dominate the Other through the fantasies of possessing the body of the racialized woman and of sexually humiliating the racialized man” (Farris, 2017, s. 73). Omvendt peger hun også på, at der finder en racialisering af sexism sted, hvor sexism og undertrykkelse af kvinder ses som noget, som hører til den muslimske/ikke-vestlige Anden: ”The notion of racialization of sexism foregrounds the ways in which racism operates through the portrayal of sexism and

patriarchy as the exclusive domains of the (non-western and Muslim) Other” (Farris, 2017, s. 74), skriver hun. Ifølge Farris fungerer dette gennem forestilling om, at den andens kultur er forfærdeligt at leve i som kvinde, og forestillingen om, at der er en risiko for, at det er noget man risikerer at importere ved at lade muslimske/ikke-vestlige mænd komme ind i landet (Farris, 2017, s. 74).

Som eksempel på hvordan racialiseringen af sexismen kommer til syne, kan vi se det eksempel, som Farris giver med henvisning til en rapport omkring debatten om det hollandske ligestillingsagentur i 2004-2006. Her blev rejst kravet om at afskaffe det på baggrund af ideen om, at ligestilling kun var noget, der manglede blandt minoritetsetniske personer. ”In this discourse, only migrant and minority women, especially when they [were] from Muslim countries, are oppressed and need to be aided, suggesting gender inequality among ethnically white Dutch has been eliminated”, citerer de Outshoorn & Oldersma (Outshoorn & Oldersma, “Dutch Decay,” s. 182–183 i Farris, 2017, s. 44).

Farris inkluderer neoliberalisme og politisk økonomi i sin analyse af femonationalisme ved at pointere, hvordan de muslimske kvinder ses som potentielt ’reedemable subjects’ for nationen (Farris, 2017, s. 79), som kan udfylde et hul i den sociale reproduktion i vestlige lande. Ønsket om at redde dem er altså drevet af et økonomisk rationale, der implicerer, at det skal ske ved, at de bliver en del af arbejdsmarkedet i lavtlønnede job inden for særligt omsorgsindustrien. Hun hævder, at dette drager på den feministiske idé om frigørelse gennem arbejdsmarkedet (Farris, 2017, s. 119). Hun pointerer, hvordan ønsket om at inkludere minoritetskvinder i arbejdsmarkedet i lavtlønsjob samtidig med at ekskludere minoritetsetniske mænd, er en dobbeltstandard, som skjules gennem seksualiseringen af racisme og racialiseringen af sexismen (Farris, 2017, s. 73).

Anti-gender

Som nævnt i forskningsoversigten eksisterer der en stor mængde studier, som undersøger lokale tilfælde af anti-gender bevægelse – enten i form af landerapporter eller casestudier. Jeg vil i det her afsnit gå lidt mere i dybden med begrebet og indholdet af diskursen.

I artiklen *Disentangling and Locating the “Global Right”*: *Anti-Gender Campaigns in Europe* præciserer Paternotte & Kuhar betegnelsen ’anti-gender’ og går mere i dybden med sine definitioner. Ifølge Paternotte & Kuhar er anti-gender kampagner distinkte fra andre former for modstand mod køn og ligestilling, idet de deler en kritik af ’gender’, som de identificerer som grundlæggende del af problemet i de mere specifikke sager, de organiserer sig imod, og som de karakteriserer gennem ord som ’gender ideology’, ’gender theory’ eller

'(anti)genderism' (Paternotte & Kuhar, 2018, s. 8). "These campaigns share a distinctive repertoire of action as well as a specific set of strategies, which are crucial to their identity and specificity" (Paternotte & Kuhar, 2018, s. 10), skriver Paternotte & Kuhar. De identificerer i artiklen 5 områder, som anti-gender bevægelsen fokuserer på: "LGBT rights, reproductive rights, sex and gender education in schools, gender itself (as meant in gender violence, gender studies and gender mainstreaming), as well as mobilized in defense of religious freedom and a certain understanding of democracy" (Paternotte & Kuhar, 2018, s. 9). De to sidste områder vil jeg komme ind på nu, da de er særdeles relevante i forhold til mine cases.

Paternotte & Kuhar peger på en tendens til at koble 'gender ideology' med marxisme og kommunisme og fremstille det som en trussel mod demokratiet - ofte forbundet med en trussel mod religionsfrihed og kristne (Paternotte & Kuhar, 2018, s. 10).

Paternotte & Kuhar påpeger, hvordan et tema for anti-gender bevægelsen er kønsstudier på universiteterne, og påpeger hvordan anti-gender projektet her tager form som en kamp omkring, hvad der tæller som legitim vidensproduktion, og som i sig selv også er et alternativt vidensprojekt, som forsøger at gøre op med særligt poststrukturel forskning på baggrund af disses uoverensstemmelse med det, de betragter som naturvidenskabelige sandheder omkring køn, fx fra neuroscience og biologi (Paternotte & Kuhar, 2018, s. 10).

Vi kan komme lidt tættere på dette ved at kigge på Martinssons (2020) analyse af anti-gender diskurs i Sverige, hvor hun primært fokuserer på at analysere debatindlæg (editorials) af Ivar Arpi (Martinsson, 2020). Her konstaterer hun, at det i den svenske kontekst er umuligt pt. at basere modstand mod feminisme og kønsstudier på kristen religion. Dette skyldes et (hvidt) selvbillede af Sverige som moderne, rationel og sekulær. I sit specifikke analysemateriale viser hun i stedet, hvordan feminisme og kønsmainstreaming fremstilles som noget religiøst med en vis dominans i Sverige (en 'overkirke'), som går imod de førnævnte værdier, hvorfor den er farligt for det svenske samfund (Martinsson, 2020, s. 294–295). Hendes pointe er, at anti-gender diskurs i Sverige kobles sammen med diskurser omkring den sekulære rationelle stat, men at resultatet i og for sig er det samme som ved andre tilfælde af anti-gender ideologi: at feminisme, kønsstudier og ligestillingsinitiativer fremstilles som en trussel mod statens kerneværdier (Martinsson, 2020, s. 298). Hun pointeres også, hvordan folk indenfor academia tvinges til at forholde sig til anti-gender diskurs fx gennem at tage afstand eller argumentere for éns videnskabelighed a la respektabelhed (Martinsson, 2020, s. 299).

I deres artikel fra 2018 opstiller Korolczuk & Graff tre hoveddele, som de mener udgør 'den ideologiske kerne' af det, de kalder 'antigenderisme' (Korolczuk & Graff, 2018).

Den første er en række antagelser omkring ”the nature of man, natural law, and human dignity” (Graff & Korolczuk, 2021, s. 807), som er kompatible med et kristen livssyn, men bestemt ikke er det med socialkonstruktivisme, og som de sørger for at begrunde med rod i naturvidenskaben. ”Much care is taken to provide scientific grounding for antigender views of sex differences (neuropsychology, brain sex, etc.) and to argue that gender studies are a scientific hoax” (Korolczuk & Graff, 2018, s. 807), skriver de .

Nr. to er en antimodernistisk fortælling, som hævder, at Vesten kulturelt, intellektuelt og socialt er blevet undermineret af bl.a. marxister, Freud, feminisme og postmodernisme gennem afmonteringen af seksuelle og kønnede normer, som har ført til kulturelt forfald. Her fremstiller antigenderisterne sig som dem, der kan redde eller skærme Vesten fra denne proces gennem en tilbagevenden til ’traditionelle vestlige værdier’ hvilket vil sige kristne værdier (Korolczuk & Graff, 2018).

Nr. tre er en konservativ form for dekolonial kritik, som ser ’gender’ som kulturel kolonialisme, og hvor antigenderister fremstiller sig selv som

”protectors of the world’s colonized peoples, the disenfranchised and economically disadvantaged, whose livelihoods, authentic cultures, and traditional value systems are threatened by neoliberal globalization” (Korolczuk & Graff, 2018).

Forfatterne peger på, hvordan der her ligger en antagelse om, at den oprindelige kultur var kønskonservativ, samt en selvopfattelse om at forsvare en undertrykt majoritet (Graff & Korolczuk, 2021, s. 808).

Lidt om videnskabsteori og epistemologi

Selvom den her opgave ikke er en øvelse i at identificere videnskabsteoretiske udgangspunkter, så spiller det stadigvæk en ret stor rolle i argumentationen, og mange af skribenterne mere eller mindre succesfuldt forsøger at gengive og kritisere forskellige former for feministisk videnskabsteori. Derfor tænkte jeg, at jeg kort ville ridse nogle punkter op.

Ret forsimplet så går positivistisk videnskab ind for objektiv og værdineutral forskning, mens feministisk empiricisme kritiserer den for ikke at overholde sine egne idealer på grund af kønsbias. Feministisk empiricisme mener, at dette kan løses ved at holde sig strengere til videnskabsregler, og holder fast i idealet om objektivitet og værdineutralitet. I senere udgaver kan den også tilsættes ideen om, at lokalisering betyder noget (Lykke s. 128-132).

Standpunktsfeminisme abonnerer i en varieret grad på ideen om marginaliseredes/de undertryktes standpunkt som et privilegeret epistemologisk udsigtspunkt til at kunne erkende (eller opdage) undertrykkelsesstrukturer, og det er derfra forskningen bør tage udgangspunkt.

Hvad præcis de undertryktes standpunkt vil sige, og om det fx kan tillæres, er der uenighed om (Lykke, 2008, s. 132–137).

'Stærk objektivitet' er et begreb, som Harding introducerer. Hun skelner mellem 'svag objektivitet', som er traditionel objektivitet/positivismens objektivitet og også den objektivitet, som feministiske empiricister abonnerer på, og 'stærk objektivitet', som er tæt forbundet til '(stærk) refleksivitet):

” Strong objectivity requires that the subject of knowledge be placed on the same critical, causal plane as the objects of knowledge. Thus strong objectivity requires what we can think of as 'strong reflexivity'” (Harding, 1992, s. 458)

'Situert viden' er et begreb, som Haraway anvender (Haraway, 1988, s. 581). Hun kritiserer vidensproduktion, der begår det, hun kalder gudetricket, hvor forskersubjektet i objektivitetens navn lader som om, det er afskåret fra verden, og kan komme med universalistiske domme over den. Dette er ifølge Haraway en illusion. Hvad, der i virkeligheden er på færde, er, at forskersubjektet i den situation fejlagtigt ophæver sit partielle blik til at være et universalistisk 'view from nowhere', som står uden for virkeligheden (Haraway, 1988, s. 581–582). Alternativet til det er situert, lokaliseret, kropsliggjort viden (Haraway, 1988, s. 582). Fører det så til relativisme, eller er det en form for skepticisme, hvor vi ikke kan vide noget? Ikke nødvendigvis og ikke ifølge Haraway. Faktisk er relativisme også en form for gudetrick, nemlig 'a view from everywhere'. Det er sådan set lige så meget et universalistisk standpunkt at sige, at man ikke kan vide noget, eller at al viden er lige god: "A way of being nowhere, while claiming to be everywhere" (Haraway, 1988, s. 584), hvilket sådan set er et ligeså totalitært claim.

Metode og metodologi

Hvorfor analysere mediedebatten?

Mediedebatten er vigtig at analysere i kraft af dens indflydelse på meningsdannelsen og holdninger i befolkningen samt dens indflydelse på politik. Jeg vil i mit speciale undersøge den debat, som fandt sted i medierne angående nedskæringerne og lukningen af Kvinfos bibliotek. Jeg har valgt at fokusere på 'mainstreamdebatten' i etablerede medier af en vis størrelse. Det betyder, at jeg har fravalgt at kigge på sociale medier og eksempelvis analysere Facebook-kommentarer eller politikeres Facebook-opslag, selvom det også kunne have været interessant. Jeg har desuden udelukkende analyseret artikler og ikke eksempelvis udtalelser fra politikere i tv eller politiske udspil. Jeg synes, at mediedebatten er en interessant sfære at undersøge, idet

det har en vis etableret rolle og også på sin vis kan ses som en normaliseringsmarkør, hvilke holdninger der bliver trykt i aviser. Nu da mit fokus er argumentation, er opinionsartikler et godt sted at finde det. Jeg er ikke så interesseret i, om argumenterne er gyldige eller holdbare, men mere i, hvad der fylder i argumentationen.

Materialegenerering

Jeg har anvendt mig af databasen Infomedia, som jeg har haft adgang til gennem mit bibliotek. Det er en stor database med danske nyhedskilder, (som fx indeholder samtlige større aviser), både i form af indscannede avisartikler og webkilder. Målet var at finde artikler, som indgik i den offentlige debat vedrørende Kvininfo, og som indeholdt argumentation omkring sagen, hvorfor jeg særligt var interesseret i opinionsartikler, (men også nyhedsartikler, som jeg kunne bruge for at forstå konteksten, uden at de indgik i mit analysemateriale).

Da jeg ønsker at lave en kvalitativ analyse af artiklerne, sætter det nogle begrænsninger for, hvor stor en mængde materiale, jeg har mulighed for at undersøge, hvis analysen samtidig skal være dybdegående. Derfor har jeg omhyggeligt overvejet, hvilket materiale jeg skulle udvælge gennem min søgestrategi i databasen, såvel som i min manuelle udvælgelse af artikler, så snart jeg havde et lille nok omfang af søgeresultater til, at det kunne lade sig gøre.

For at få et overblik over de artikler der er skrevet om Kvininfo, anvendte jeg blot 'kvininfo' trunkeret ('kvininfo', 'kvinfos' og 'kvininfo's') som søgeord. Store og små bogstaver var ligegyldige. Det vidste sig at være et specifikt nok søgeord til, at langt de fleste artikler, som indeholdt søgeordet og blev produceret i den tid, hvor debatten omkring nedskæringerne foregik, rent faktisk omhandlede den debat. Jeg valgte at undlade at begrænse søgningen til de artikler, hvor 'kvininfo' indgik i overskriften, idet jeg også ønskede at indfange opinionsartikler med kreative titler, (hvilket netop særligt kan være en ting inden for opinionsartikler, som gerne vil være kreative).

Dette kunne kun lade sig gøre, fordi Kvininfo på daværende tidspunkt ikke var en aktør, som var meget i medierne, og søgningen derfor ikke genererede en uoverskuelig mængde artikler. Det betyder at Kvininfo er et ord, som bliver så lidt normalt omtalt i den offentlige debat, at det kan lade sig gøre at bruge det som søgeord, uden at der kommer alt for mange irrelevante ting med.

Jeg gav mig først i kast med at lave en tidsmæssig fastsættelse af debatten ved kronologisk at ordne artiklerne med de ældste først og se, hvornår sagen først blev omtalt, og hvornår den døde ud. Dette krævede lidt justering frem og tilbage med intervallet for at finde

de eksakte datoer ved først at lave en søgning inden for en tidsramme, hvor jeg vidste, at den fandt sted, og så udvide i begge ender, indtil jeg kunne se, at der gik flere måneder uden sagen blev nævnt.

Jeg har anvendt mig af to søgestrengene i min materialsøgning i databasen: en for artikler i fysiske aviser og en for internetartikler. I begge søgestrengene begrænsede jeg mig til artikler på 126 eller flere ord for at have noget at arbejde med i de enkelte artikler, så jeg kunne lave en dybdegående analyse. I den første begrænser jeg min søgning til landsdækkende dagblade, så jeg ikke fik artikler fra eksempelvis lokalaviser. Ved nr. to søgestreng, nemlig den for webkilder, var udfordringen, at der dukkede en alt for stor mængde materiale op til, at jeg ville kunne analysere det, og at en større del af artiklerne ikke var relevante, hvorfor jeg begrænsede mig til dagblade og nyhedskilder, og inden for det landsdækkende kilder.

Mine søgekriterier betyder altså, at jeg har afgrænset mig til den offentlige debat, der fandt sted i medierne, nærmere bestemt de trykte og webbaserede landsdækkende dagblade. Et søgekriterie, jeg godt kunne have tænkt mig at have haft mulighed for at justere efter, var oplag og besøgende på webkilderne, for på den måde at kunne skelne mellem mainstreammedier og mere smalle medier med få læsere/besøgende. Der er selvfølgelig også en fare ved at gatekeepere på denne måde, men jeg mener, at det er på linje med mit forskningsspørgsmål, som gerne vil undersøge den offentlige debat, og desuden har det et praktisk formål, fordi jeg ikke er i stand til at undersøge al debat, som fandt sted omkring Kvininfo, i alle internettets afkroge.

Min begrundelse for disse søgekriterier er, at jeg ønsker at få adgang til artikler fra aviser, der har en vis indflydelse og udbredelse, idet jeg ønsker at undersøge en offentlig *debat*. Her er avisens dækningsområde samt oplag en markør for, hvor langt ud artiklen er nået. En anden markør for indflydelse, som jeg kunne bruge til at udvælge artikler, er, artikler som er i samtale med hinanden. Så får jeg nemlig artikler, som har været med til at forme debatten (eventuelt på tværs af aviser).

Ved hjælp af denne tilgang nåede jeg frem til en pool på 231 artikler fra webkilder og dagblade, hvoraf størstedelen omhandlede sagen. Fra den mængde har jeg udvalgt de artikler manuelt, som jeg analyser, ved at kigge på de enkelte artikler og vælge til og fra. Da det ikke var muligt at sortere efter genre, er det også her, jeg fortrinsvis har udvalgt opinionsartikler.

Ud fra min pool på 231 artikler har jeg udvalgt 36 artikler til mit analysemateriale. Formålet her har været at udvælge et antal relevante kilder i så lille antal, at jeg realistisk set havde mulighed for at lave dybdegående analyse af deres argumenter, men at det også havde en vis bredde, idet antallet af tekster sætter indirekte grænser for dybden af analysen. Disse udvalgte jeg gennem 'strategisk sampling' (Mason, 2017, s. 57–61).

Mit materiale for Kvinfo kom til at bestå af 30 opinionsartikler (ledere, læserbreve, kommentarer, kronikker) fra 26 forskellige skribenter. Da jeg gerne ville fokusere på argumentation, har jeg fravalgt artikler, hvor der ikke var argumentation til stede, samt satire, og for at undgå, at min analyse blev mudret, har jeg også fravalgt artikler, som snakkede om andre ting, hvor Kvinfo blot var en del af det. Generelt har jeg også prioriteret indlæg, som svarer på hinanden – og altså indgår i en offentlig debat - for at undgå ting, der bliver sagt i et vakuum. Jeg har desuden prioriteret større artikler og ikke taget artikler med fra helt små, specifikke portaler. Jeg har fravalgt artikler fra særligt webkilder, som, jeg har vidst, har været meget snævre/smalle til fordel for større aviser/dagblade, da det blev for specifikt.

Størstedelen af de artikler, jeg fandt, argumenterede for Kvinfo og bevarelsen af deres bibliotek. Derfor har jeg vægtet mit materiale, så der også indgår en del artikel, som taler imod Kvinfo, hvilket betyder, at jeg har taget lidt smallere artikler med fra den side og været mere kreativ i genren, så jeg rent faktisk havde en debat at analysere, (omend det er en binær forsimpning).

Der har været nogle aktører/argumenter, som har cirkuleret en del i debatten og været vigtige for den, som f.eks. er blevet refereret af andre indlæg, uden at de f.eks. har produceret opinionsartikler. Fx har Laura Lindahl ikke skrevet nogen opinionsartikler omkring sagen, hvilket ellers er mit fortrukne materiale qua mit analytiske fokus, så jeg har i stedet inddraget hendes udtalelser fra to interviews og to nyhedsartikler. Dertil har jeg valgt at tage et argument med om, at Kvinfo svigter minoritetsetniske kvinder, som kom fra nogle forskere, der udtalte sig til en artikel, men som sidenhen har cirkuleret i debatten, blandt andet i noget af mit andet analysemateriale og i mediedækningen af sagen generelt.

Når jeg blander genrer på den måde, har jeg prøvet at være opmærksom på at tage det, for hvad det er – fx ikke direkte adgang til de pågældende forskeres argumentation, men som noget, som indgår i artiklen, og måske er blevet vinklet, men også som et argument, som bestemt har indflydelse på debatten.

Jeg har anvendt nogenlunde den samme tilgang og de samme søgekriterier ved debatten om aktivistisk forskning. Den eneste ting, der adskiller sig, var mit besvær med at finde de rigtige søgeord. Dette skyldes, at de ord der blev brugt til at betegne, hvad der blev snakket om, var så forskellige og ladede alt efter hvem, der skrev artiklerne. Jeg var derfor nødt til at gøre en hel del research, gennem bl.a. bagudrettede kædesøgninger, og anvende et utal af forskellige søgeord.

Tidsmæssigt har jeg desuden været nødt til at vælge at afgrænse til denne opblusning/bølge af forløbet, og f.eks. ikke tage forløbet omkring migrationsrapporten op eller

nogle af de tidligere identitetspolitiske debatter omkring universitetet (som andet end kontekst i hvert fald). Jeg endte ud med at udvælge 34 artikler fra dette. En note er, at jeg har flere artikler med af samme skribenter, idet der var en stor del skribenter, som deltog flere gange i debatten, og fordi jeg ønsker at kigge nærmere på de specifikke argumenter.

Dataanalyse

Jeg har benyttet mig af en simpelt argumentsanalyse af de enkelte tekster for at få overblik over argumentationen – særligt præmisser, delkonklusioner, hovedkonklusion - inspireret af Fisher (Fisher, 2004). Dette har jeg gjort med henblik på at få overblik over, hvad der lægges vægt på, samt hvad for nogle præmisser, som tages for givet.

Indledningsvis har jeg udvalgt nogle temaer, som jeg er zoomet ind på. Det har jeg gjort ved først at lave en åben kodning (Watt Boolsen, 2017) og derefter en lukket kodning, hvor jeg har indsnævret kategorierne. De kan både indeholde argumenter for/imod, men også hvilken plads i argumentet temaet tager. Herefter har jeg lavet en rekonstruering af de dele af argumenter, som lå inden for temaerne og i nogle tilfælde lavet argumentsdiagrammer, for at få overblik over særligt komplekse argumenter.

Valget om at lave en forholdsvis oversigtlig argumentsanalyse skyldes pay-off'et mellem dybde og bredde. Hvis jeg havde lavet en dybere argumentationsanalyse med flere elementer, og hvor jeg havde testet gyldighed (og evt. holdbarhed), så havde jeg kunne inddrage færre artikler og dermed færre typer argumenter (både på grund af tid og plads/scopet for et speciale). Jeg synes, det jeg ville vinde fra at gå op i dybde og ned i bredde fra det, jeg har på nuværende tidspunkt, ikke var det værd eller var interessant qua mit forskningsfokus og forskningsspørgsmål. Jeg kunne have gået mere i dybden ved enten at gå mere den retoriske vej eller ved at lave mere formel argumentsanalyse (altså formel logik), som jeg rent faktisk er trænet i.

Omvendt kunne jeg også være gået op i bredde og ned i dybde – og måske endda lavet en indholdsanalyse, eller gået over i det kvantitative eller bare kodet flere tekster kvalitativt (og måske lavet et bedre sample). Det kunne også have været interessant – tænk hvis jeg f.eks. havde haft mulighed for at inddrage hele debatten (eller i hvert fald det udsnit, der foregik i landsdækkende medier, måske endda regionale) og fx lavet controversy mapping. Der ville jeg selvfølgelig også have mistet dybde.

Situering

Mit formål med dette afsnit er at redegøre for, hvilke veje der har ført mig til projektet, og hvordan det påvirker min opgave, men jeg ønsker ikke, at det skal tage form af hverken en bekendelse eller disclaimer.

Kønsstudier, Kvinfo og KU

Jeg kommer forhåbentligvis med en bagage og et sæt af tilgange fra kønsstudier, som påvirker min opgave, idet det en opgave inden for kønsstudier. Det var undervisningen i anti-gender bevægelse, som gjorde mig interesseret i at lave det her projekt, og som gør, at jeg bruger den vinkel, og det har præget mine tilgange og værdier i forskningsprocessen.

Men det betyder samtidig også noget i kraft af, at en stor del af debatten i mit materiale er et angreb på eller kritik af kønsforskningen. Jeg har endda taget den tilvalgspakke i kønsstudier på Københavns Universitet, som Friland referer til i sit indlæg (Friland, 2021).

Her har det dog hjulpet mig at være skarp på, hvad mit formål med projektet er, og konsultere mit forskningsspørgsmål. Det her er ikke et genoprejsningsprojekt for kønsstudier, og ligegyldigt hvor frustrerende det at læse misforståelser af feministisk teori og epistemologi, så er hensigten med projektet heller ikke at korrigere de her misforståelser.

En anden position, der har spillet i det her projekt, er min tilknytning til Kvinfo. Jeg var nemlig i studiepraktik der for snart et år siden. Jeg kendte godt til debatten om og fratagelsen af deres biblioteket inden, men min praktik gav mig adgang til at se effekten af fratagelsen af biblioteket på et organisatorisk og interpersonligt niveau, hvilket selvfølgelig har haft indvirkning på mine sympatier. Jeg vil dog også påpege, at en praktik er langt anderledes end et ansættelsesforhold, og at en del af praktikken (fra mit studies side) var at kritisk reflektere omkring organisationen og mine opgaver.

Under alle omstændigheder ville det være naivt at tænke, at både min tilknytning til kønsstudier (på Lund og tidligere Københavns Universitet) og praktik hos Kvinfo ikke påvirker, hvordan jeg ser på sagen, og hvem jeg holder med. En lektion at tage med fra begrebet om situeret viden er dog, at det ikke havde været mere videnskabeligt eller objektivt at have et følelseskoldt og distanceret forhold til det emne, man arbejder med. Et såkaldt neutralt perspektiv ville indebære lige så stor en stillingtagen, (særlig i debatten om hvad der tæller som videnskab), og ville være lige så positioneret som mit. Derudover er der også det med, at jeg netop finder det vigtigt at forske i qua min situering. Jeg skriver i hvert fald ud fra et

udgangspunkt af bekymring og frustration over de to debatter - drevet af et ønske om at forstå, hvad der er på færde.

Dansker i Sverige

En anden position, som jeg indtager, som, jeg vil vove at påstå, har haft stor indflydelse på tilgangen til mit projekt, og som ikke er lige så åbenlys, er den position jeg indtager som dansk studerende i Sverige. Jeg er kommet med et insiderblik på den danske kontekst, men jeg føler også, at det har givet mig muligheden for at lægge mærke til ting, jeg ellers var blind for eller ligefrem tvunget mig til at se min egen kontekst med et 'fremmed' blik, f.eks. i form af at forklare ting, som jeg tager for givet med en svensk målgruppe in mind, men samtidig også skulle forholde mig til en potentiel dansk målgruppe (fx i mit efterfølgende arbejdsliv). På trods af de store ligheder, og at det kunne have været langt forskelligere kontekster, så synes jeg, at det har haft en effekt og givet mig et Sveriges-blik på Danmark (ofte i form af chok-effekt) og et Danmarks-blik på Sverige – et dansk-svensk hybrid aspekt som primært har gjort, at jeg har langt mærke til flere ting og overvejet sammenhænge, jeg eller ikke havde haft adgang til (fx bombetruslen mod Kvinfor og det Nationale Sekretariat for Kønsforskning i Sverige eller mellem debatten omkring Kvinfor og debatten omkring Jämställdhetsmyndigheten).

Etik

At arbejde med dødt materiale

I min opgave har jeg arbejdet med dødt materiale i den forstand, at jeg ikke har f.eks. lavet interview eller på anden måde engageret andre personer. Det betyder på den ene side, at der er nogle etiske spørgsmål, som jeg ikke behøver at forholde mig til på samme måde, fx har jeg ikke risikeret at skade nogen i processen med indsamlingen af data, fx gennem måden jeg stiller spørgsmål på, fordi jeg ikke har interageret med andre mennesker. Og jeg har heller ikke skulle overveje, om jeg udnytter visse communities' arbejdskraft for at skabe viden til mit private studieformål. Mit speciale bygger selvfølgelig på andre mennesker og deres arbejde, men det, at jeg har lavet specialet, har ikke gjort fra og til. Det, at der ikke har været direkte interaktion med andre mennesker, gør dog ikke, at der ikke har været etiske spørgsmål, som jeg har skulle tage stilling til.

Ved arbejdet med dødt materiale har samtykke fx været et issue, for der har ikke været mulighed for at indhente samtykke på samme måde, som hvis jeg havde arbejdet med levende materiale fx interview-personer. Jeg anvender nemlig nogle personers opinionsartikler, fx dem

der argumenterer imod kønsstudier, i et kønsstudieprojekt, hvilket sandsynligvis går imod deres ønsker.

Åbenhed over for kompleksitet

En anden værdi, der har drevet processen med at få det her projekt til at blive til, er et ønske om at holde mig åben over for kompleksitet. Når man skriver opgave, kan man hurtig lade sig præge af et ønske om at få virkeligheden til at gå op, og den her opgave handler jo også om at se mønstre. Dog kan det også indebære en fare for at ignorere eller fejlagtigt inkorporere indlæg, der strider imod de mønstre, vi ser. Jeg har virkelig forsøgt at gå til materialet med en åbenhed omkring, hvad det ville vise, og så basere min analyse på det (selvfølgelig i kombination med teoretiske tilgange), i stedet for at gå til det som noget, der kunne bevise en idé, jeg havde i forvejen eller trække et snævert blik ned over det.

At agere talerør for borgerlige debattører og reproducere hadefulde ytringer

En anden overvejelse er, at jeg med min opgave i høj grad har ageret talerør for borgerlige debattører og i den grad løfte sårende ytringer frem eller reproduceret dem. Man kan jo stille spørgsmål ved, hvad det gør, at jeg i mit projekt løfter stemmer frem, som jeg er meget uenig med, og som jeg til en vis grad betragter som skadelige og fx lave en sammenligning til standpunktsfeminismens projekt med at løfte marginaliserede stemmer frem (eller kigge efter viden i marginen). Hvilken effekt har det for læseren, (også hvis det potentielt skulle udbredes), og hvilken slags viden giver det? Og ikke mindst, hvad gør det ved mig? Jeg kan i hvert fald godt mærke, at det ikke har gjort noget godt for min usikkerhed ift. min faglige kunnen at læse indlæg på indlæg om, hvor ringe videnskabelighed kønsstudier har.

At holde med den ene side i debatten

Qua min position er det nok ikke forkert at sige, at jeg implicit har holdt med den ene side i debatten i begge cases, altså forsvarerne af Kvininfo og forsvarerne af aktivistisk videnskab, hvis man stiller det meget simpelt op. Hvad har det gjort, og hvad har jeg gjort i forhold til det? Det betyder på den ene side, at der har været en fare for, at min analyse tog form af en fortælling omkring helte og skurke, hvilket jeg vil mene er dybt uinteressant. På den anden side har der også været en risiko (ikke nødvendigvis præget af min position) for, at jeg fik etablere en falsk neutralitet omkring positionerne i debatten, hvor jeg fremlagde en forestilling om dem som lige gode og 'på den ene side og på den anden side', hvilket tager en mere centristisk drejning og

heller ikke er det, jeg vil. Dette kommer konkret på spil i udvælgelsen af artikler og selvfølgelig i dataanalysen.

Jeg har løst eller i hvert fald forholdt mig til de her dilemmaer gennem en klarhed omkring min rolle og mit formål med opgaven: fx er det ikke mit projekt at debattere med teksterne eller debunke den argumentation, højrefløjen bruger. Det har nok også bevirket, at jeg ikke har været interesseret i at vise argumenternes gyldighed eller holdbarhed, hvilket ellers ofte er en del af en argumentsanalyse. Jeg har også været meget opmærksom på, hvordan jeg har rekonstrueret argumenter (fx i form af at skildre implicite præmisser samt sammenhængen mellem de forskellige dele, hvilket jo i høj grad er et tolkningsspørgsmål). Jeg har været opmærksom på, at jeg i et vist omfang har arbejdet med 'fjendtlige kilder' (begge veje), men har haft det som værdi at være omsorgsfuld over for materialet (fx gennem at være tekstnær) og tage indlæggene alvorligt som argumenterende tekst, (hvilket er en af grundene til, at jeg har valgt at kigge på argumenter som del af min analyse, i stedet for fx at lave diskursanalyse).

Baggrund for analysen

Debatten om Kvinfo: Om forløbet

Kvinfo er et dansk videnscenter for køn og ligestilling. De er en selvejende institution og hører inde under Kulturministeriet, som finansierer deres drift over Finanslove (Kvinfo, 2021, s. 4). Frem til 2017 var en af deres kerneopgaver at drive et kønsfagligt forskningsbibliotek, men de laver ligeledes internationalt arbejde og driver et mentornetværk for minoritetsetniske kvinder, hvilket de også modtager statsstøtte til. D. 20. marts 2017 meldte den daværende kulturminister fra partiet Liberal Alliance, Mette Bock, imidlertid ud, at hun ville fratage Kvinfo det kønsfaglige bibliotek (ritzau, 2017a). Opgaven skulle i stedet lægges ind under Det Kongelige Bibliotek, hvilket medførte at Kvinfos bevilling blev skåret med 3,4 millioner kr. (ritzau, 2017d). To dage efter fulgte daværende integrationsminister fra partiet Venstre, Inger Støjberg, trop, og meldte ud, at hun ville fratage Kvinfo opgaven med at drive mentornetværk, hvilket medførte, at de mistede ca. 2 millioner kroner i støtte² (ritzau, 2017c).

Sideløbende og i kølvandet på de to ministerudmeldinger er der foregået en offentlig debat omkring Kvinfos virke og eksistensberettigelse. En central figur har her været Laura Lindahl, folketingsmedlem fra Liberal Alliance og medlem af Folketingets Ligestillingsudvalg, som oprindeligt på sociale medier og siden i et væld af nyhedsartikler beskrev fratagelsen af Kvinfos bibliotek som første trin på vejen mod at lukke dem (Bloch, 2017). Hun var kort efter

---

² I 2018 genvandt de dog opgaven, da den blev sat i udbud, og hermed 0,5 mio. i støtte (ritzau, 2018).

i medierne med en opfordring til daværende integrationsminister, Inger Støjberg fra partiet Venstre, om at droppe den del af statsstøtten til Kvininfo, som hun havde magt over, nemlig mentornetværket, hvilket jo som bekendt skete (ritzau, 2017b), og gav desuden udtryk for en ambition om at ville ændre på Udenrigsministeriets støtte til Kvininfo, når dette kunne lade sig gøre (ritzau, 2017b).

Andre fremtrædende politikere og debattører har desuden deltaget i den offentlige debat på begge sider bl.a. gennem opinionsartikler og medieudtalelser, og fagbevægelsen har desuden skrevet et åbent brev til kulturministeren. Kulturministeren selv er også kommet med indspark i debatten, særligt i form af en række kortere partsindlæg som holdt fast ved det biblioteksfaglige i beslutningen. Debatten varede året ud, med et par drypvise indlæg et stykke ind i det nye år.

Debatten om aktivistisk forskning: Om forløbet

I februar 2021 blev en debat om 'aktivistisk forskning' på universiteterne kickstartet af en kritisk reportage og et blogindlæg. I den kritiske reportage beskrev skribenten en skandinavisk konference i migrationsforskning, som havde fundet sted i Helsinki (Villemoes, 2021). Med udgangspunkt i dette og en kontrovers om en omstridt rapport året inden, som blev forkastet af politikerne (Mencke & Redder, 2020), reflekterede han omkring, hvorvidt migration- og integrationsforskere blander politik og forskning sammen.

Blogindlægget "Luk universiteternes galeanstalter" gennemgår en række forskningsmiljøer og uddannelsesretninger, der beskæftiger sig med kønsstudier og antiracisme, og stiller sig i skarpe vendinger kritisk over for disses faglighed og kalder dem ekstremistiske (Selsing, 2021).

Med udgangspunkt i disse to artikler sendte Morten Messerschmidt, som er en markant profil for partiet Dansk Folkeparti, 6 paragraf 20-spørgsmål til Uddannelses- og forskningsminister Ane-Halsboe-Jørgensen (§ 20-spørgsmål S 976 Om universitetsstudier., u.å.; § 20-spørgsmål S 977 Om universitetsstudier., u.å.; § 20-spørgsmål S 978 Om universitetsstudier., u.å.; § 20-spørgsmål S 979 Om universitetsstudier., u.å.; § 20-spørgsmål S 980 Om universitetsstudier., u.å.; § 20-spørgsmål S 981 Om universitetsstudier., u.å.), som bl.a. bad hende om tilkendegive sin holdning til de beskrevne teoriretninger, og hvorvidt det var fornuftig brug af skattepenge, samt spurgte ind til, hvordan hun ville "sikre at politiserende og aktivistiske dagsordener, der skaber had til og tvivl om vores samfundsstrukturer, ikke sniger sig ind på universiteterne" (§ 20-spørgsmål S 979 Om universitetsstudier., u.å.).

Morten Messerschmidt udgav efterfølgende sammen med Henrik Dahl fra Liberal Alliance en kronik, hvor de advarede mod indtoget af antividenskab på universiteterne (Dahl & Messerschmidt, 2021a). I kølvandet på dette fulgte en række debatindlæg for og imod den her kritik, nyhedsdækning og interviews med forskere fra de omtalte fag, udtalelser fra politikere, udtalelser fra forskningsmiljøer osv.

I april udkom Dansk Folkeparti med deres kulturudspil ”Forsvar dansk kultur – et modsvar til identitetspolitikken” (Dansk Folkeparti, 2021), hvor 1 af de 8 initiativer omhandlede forskningsfrihed og videnskabelighed og blandt andet indstillede til at undersøge politisk bias på de danske universiteter (Dansk Folkeparti, 2021, s. 11) og kortlægge omfanget af kønsstudier på videregående uddannelser, som de betegnede som en form for pseudovidenskab (Dansk Folkeparti, 2021, s. 12).

Debatten blev genoplivet i juni, da Folketinget vedtog en udtalelse omkring ’overdreven aktivistisk forskning’, hvor de bl.a. gav udtryk for forventningen til universitetsledelserne om at sikre at ”selvreguleringen af den videnskabelige praksis fungerer”, hvilket bl.a. indbefattede ”at politik ikke forklædes som videnskab” (Om overdreven aktivisme i visse forskningsmiljøer, 2021). I respons blev bl.a. skrevet et opråb til regering med 3.241 danske forskere som afsendere (3241 forskere et al., 2021).

Analyse

Kvinfo

Bare en biblioteksfaglige beslutning

Lad os starte ud med at kigge på, hvad daværende kulturminister Mette Bock siger om sagen. Det var som sagt hende, der tog beslutningen om at lukke biblioteket, og som meldte det ud til offentligheden i første omgang. Mette Bock har skrevet en række mindre læserbreve omkring Kvinfo-sagen (Bock, 2017a, 2017b, 2017c, 2017d), som først og fremmest er partsindlæg, der forholder sig til debatten. En ting, der går igen i disse indlæg, er fremstillingen af lukningen som en rent biblioteksfaglig beslutning. ”Som kulturminister skal jeg sikre biblioteksopgaverne det bedste miljø og muligheder for udvikling. Det er baggrunden for beslutningen. Hverken mere eller mindre” (Bock, 2017c), skriver hun bl.a. Hun beskriver det som blot flytningen af en opgave mellem institutioner (Bock, 2017c) og sætter det i kontekst af en større udvikling, hvor mindre biblioteker lægges ind under Det Kongelige Bibliotek (Bock, 2017c). Samlingen af Kvinfos biblioteksopgaver under Det Kongelige Bibliotek kalder hun ’sund fornuft’ (Bock, 2017b).

Som begrundelse for nedlæggelsen eller flytningen af biblioteket bruger hun det argument, at tiderne har ændret sig. ”Da man i sin tid tillagde Kvinfo biblioteksopgaven, var det en fin idé. Tiden er bare anderledes i dag” (Bock, 2017a), skriver hun. På den måde får hun placeret Kvinfos biblioteksdrift som noget historisk, der i dag ikke længere er tidssvarende. I modsætning til det vi senere skal se i bl.a. Laura Lindahls indlæg, er det dog ikke hele ligestillingsprojektet, der bliver dateret, men blot den specifikke konfiguration, hvor Kvinfo driver et kønsfagligt bibliotek.

En anden ting, Bock giver udtryk for, er, at debatten omkring Kvinfo er uproportionel med det, det rent faktisk drejer sig om, hvilket netop hviler på præmissen om, at det bare er en biblioteksfaglig beslutning (Bock, 2017d). ”Politiken blæser i sin leder onsdag til kamp for Kvinfo og får flytningen af biblioteksopgaven til at se ud, som om vi bomber moderlandet tilbage til stenalderen” (Bock, 2017a), skriver hun, hvilket understreger det uproportionelle. Hun beskriver desuden i et andet indlæg, at deltagerne i debatten bruger ”følelsesladede vendinger” (Bock, 2017d).

Vi ser altså en pragmatisk tilgang til fjernelsen af biblioteket, som ikke er ideologisk begrundet i en bestemt ligestillingsforståelse. Vi ser en modvilje mod, at beslutningen ses som politisk – i hvert fald som del af en bestemt ligestillingspolitisk agenda – og hvordan, den handling at reagere og politisere sagen, ses som værende følelsesladet, overdreven og stående i modsætning til den nærmest neutrale beslutning baseret på sund fornuft. Den vinkel at det i princippet blot drejer sig om flytningen af en biblioteksopgave, og at det ikke burde være noget, der skabte furor, ser vi også hos et par af de andre indlæg (Kaule, 2017; M. M. Nielsen, 2017).

Syn på ligestilling

En større uenighed i debatten er, hvorvidt der er opnået ligestilling eller ej. På spørgsmålet om hun kan få øje på ligestillingsproblemer i Danmark, svarer Lindahl, at vi er i mål, hvad angår juridisk ligestilling – ja faktisk er kvinder bedre stillet i forhold til forældremyndighed (Bennike, 2017). Hun giver som eksempel, at hun ikke har oplevet det som, at hun havde dårligere muligheder end sin bror, og foreslår at ”for langt, langt, langt de fleste fylder ligestillingsproblemer ikke særlig meget” (Bennike, 2017) med det forbehold, at det måske stadig er sådan i enkelte miljøer i Danmark (Bennike, 2017).

Lyhne beskriver på samme vis ligestillingskampen i Danmark som vundet. ” En pige, der vokser op i Danmark, kan gøre lige, hvad hun vil: Hun kan blive statsminister, hun kan blive soldat, hun kan blive kunstner. Hun kan føde børn, få aborter eller tage p-piller. Hun kan uddanne sig, tjene penge og vælge lige præcis det liv, hun selv ønsker” (Lyhne, 2017), skriver

hun. Nielsen skriver på lignende vis, at ”danske kvinder formentlig er blandt de bedst stillede i verden” (M. M. Nielsen, 2017).

At ligestilling er opnået, er også et argument hos Cokovic for, at de ikke skal have støttekroner. Imidlertid drejer det sig kun ifølge hende om ligestilling på det område, som Kvinfor arbejder med. Ifølge Cokovic gælder Kvinfor arbejde nemlig kun privilegerede kvinder, (fx at de skal have bestyrelsesposter), mens de lader kvinder, der har brug for hjælp i stikken. Hendes argument går dermed ikke på, at der ikke er ligestilling i samfundet, men snarere, at der er det i den samfundsklasse, som Kvinfor arbejder med, og at det derfor er nogle forkerte prioriteter, de gør sig, med den konklusion at de burde være selvforsørgene (Cokovic, 2017).

En præmis, som både Lindahls og Lyhnes fremstilling af ligestillingskampen som vundet, binder sig op på, er differentieringen mellem resultatlighed og lige muligheder. Lindahl beskriver sig selv som værende uenig i synet på ligestilling som resultatlighed, hvilket hun kritiserer den feministiske bevægelse for at kæmpe for. ”Det afgørende for mig er, at mænd som kvinder har et frit valg, og lige nu er der ikke noget til hinder for, at man kan leve det liv, man gerne vil” (Bennike, 2017) skriver hun.

Lyhne opstiller på samme vis en modsætning mellem resultatlighed og lige muligheder i sin opinionsartikel, hvor hun hævder, at det sidste er opnået, mens det første ikke er, men at det ikke er, hvad det betyder at have ligestilling. Det er nemlig bare udtryk for, ”at kvinder og mænd som grupper betragtet vælger forskellige veje i livet” (Lyhne, 2017). Hun bruger den opnåede ligestilling som argument for, at Kvinfor skal lukkes, idet ligestillingskampen ikke er vigtig, siden den er forbi (Lyhne, 2017).

Et specifikt argument omkring ligestilling, som kommer til syne i to af teksterne, er, at Kvinfor fremstiller kvinden som det svage køn. Ifølge Laura Lindahl gør fokuset på køn nemlig kvinder en bjørnetjeneste. Dette kommer ifølge Lindahl til udtryk i Kvinfor ekspertdatabase over kvindelige eksperter. Hendes pointe er, at sådanne lister er med til at gøre køn til en faktor, hvilket fremstiller kvinder som ”det svage køn, som har brug for hjælp for at kunne konkurrere med mænd” (Bennike, 2017), hvilket ikke hjælper på ligestillingen.

På samme vis argumenterer Nielsen for, at denne fremstilling kan have konsekvenser for, hvordan kvinderne ser sig selv: ” Hvis man får at vide tilstrækkeligt mange gange, at man er et offer i en dødfødt, patriarkalsk konstruktion, begynder man til sidst at tro på det” (M. M. Nielsen, 2017).

En stor del af de indlæg, som forsvarer Kvinfor, argumenterer for, at der stadig er nok at gøre for ligestillingskampen i Danmark. Derudover er det værd at bemærke, at Mette Bock

ikke lader til at dele syn på ligestillingskampen med Laura Lindahl og Amalie Lyhne. Hun kommer ind på sin fortid som gammel rødstrømpe (Bock, 2017a), skriver at hun stadig går meget op i ligestillingsspørgsmål (Bock, 2017b), at det er noget, hun har arbejdet med hele sit liv (Bock, 2017c), og at der fra hendes perspektiv er meget arbejde tilbage (Bock, 2017a). Hun giver desuden eksempler på, hvordan hun selv stadig bliver udsat for ”de små hints om fordomme og kønsstereotyper” (Bock, 2017d).

Marstal argumenterer i et indlæg imod Lyhne, primært omkring at der ikke skulle være problemer med ligestilling i DK. Han fremhæver blandt andet, at ”EU og FN i dag betragter ligestillingsudfordringerne som et centralt indsatsområde også i Vesten” (Marstal, 2017b). Han kommer med 4 eksempler på ligestillingsproblematikker i dagens DK: en undersøgelse, der viser, at kvinder skal præstere mere end mænd for samme bedømmelse, chikane mod kvinder på nettet, politiets håndtering af seksuelle overgreb, samt den sexismen og racisme som minoritetskvinder oplever (Marstal, 2017b).

P. Nielsen begrundede den fortsatte mangel på ligestilling med, at det ” aldrig rigtig har været integreret i daglig dansk politik”. Af denne grund mener han, at Kvininfo er vigtig, idet de fungerer som ”et uomgængeligt indspark til den politiske beslutningsproces” (P. Nielsen, 2017). På lignende vis fremhæver Mygind Kvinfos rolle i at dokumentere manglende ligestilling i DK, som hun argumenterer for findes med henvisning til bl.a. antallet af kvindelige borgmestre, barsel, forældremyndighed, mediernes manglende brug af kvindelige kilder og partnervold (Mygind, 2017). På samme vis kobler Werge og Møller Jensen den manglende ligestilling til et behov for viden og dermed videnscentret Kvininfo (Møller Jensen, 2017; Werge, 2017).

Liisberg Ventegodt peger også på, at mens ligestilling i DK er en central værdi, som de fleste går ind for, så er DK mere bagud med ligestilling, end folk antager. Som belæg for dette peger hun på Danmarks placering internationalt samt sammenligner med, hvordan andre nordiske lande forbedrer sig indenfor ligestilling på forskellige parametre, herunder lønforskel og barsel (Liisberg Ventegodt, 2017). Som et andet eksempel på, hvordan Danmark er bagud, fremhæves den daværende regerings fordeling af ministerposter, hvor kvinder i høj grad fik tildelt de ’bløde’ poster og mændene de ’hårde’ (Liisberg Ventegodt, 2017).

Ligesom Liisberg Ventegodt sætter Davidsen-Nielsen også, hvordan det at gå ind for ligestilling i DK er en selvfølge, op over for, hvordan det stadigvæk ikke er opnået i forhold til en masse områder (Davidsen-Nielsen, 2017). Som belæg fremhæver hun skæv repræsentation på medieområdet. Møller Jensen modstiller også det, at ”ligestilling hyldes i regeringens

værdikanon, mens Danmark som nation rasler ned i internationale ligestillingsstatistikker” (Møller Jensen, 2017).

Gretelise Holm peger på, hvordan opfattelsen af Danmark som havende ligestilling som en kerneværdi er så rodfæstet, at al indikation på det modsatte fejes bort. Hun giver som eksempel en stor EU-rapport omkring vold, chikane og sexisme mod kvinder, som viste, at ca. halvdelen af de danske kvinder rapporterede at have været udsat for fysisk eller seksuel vold efter de var fyldt 15, hvilket lå over EU-gennemsnittet på en tredjedel, hvor der blev stillet spørgsmål ved, om det kunne være rigtigt, og antaget, at det bare var overrapporteret blandt kvinderne (Holm, 2017).

Vi har nu set, hvordan spørgsmålet omkring, hvorvidt ligestilling allerede er opnået i en dansk kontekst, i høj grad er det, der splitter debattørerne ad mellem dem, der argumenter imod og for Kvinfor. Hvis vi husker tilbage til forskningsoversigten, passer det meget godt med, hvordan ideen om ligestilling som en ’closed case’, da også er en position, som blev holdt af ca. en tredjedel af folketingsmedlemmerne og lidt over halvdelen af de adspurgte i befolkningen (Dahlerup, 2020). Det er samtidig interessant at se, hvordan der ikke er stemmer i debatten, der stiller sig op og siger, at de ikke går ind for ligestilling. Vi ser også, hvordan den klassiske debat om ligestilling som enten resultatlighed eller lige muligheder bliver fremhævet hos nogle af de borgerlige debattører, og hvordan argumentet om, at fokus på køn er et problem for ligestillingen, også er til stede. Vi ser dog også, hvordan det ikke er nødvendigt for Bock at tilslutte sig ideen om ligestilling som overstået projekt, da hun i stedet argumenterer for, at det bare er en biblioteksfaglig beslutning. Hos dem der argumenter for Kvinfor’s bevarelse, så vi, hvordan der blev argumenteret for, at der stadig ikke er ligestilling i Danmark, og det blev koblet til behovet for Kvinfor’s videnskspertise. Vi så også, hvordan der blev opstillet en modsætning mellem tilslutningen til eller hyldesten af ligestilling som værdi, og hvordan den aktuelle ligestillingssituation ikke lever op til dette. Vi så også, hvordan Danmarks lave placering på internationale ranglister blev fremhævet, hvilket jeg vil komme mere ind på senere i opgaven.

Hvem har de legitime ligestillingsproblemer?

En præmis, som lader til at gå igen hos en stor del af de liberale debattører, der kritiserer Kvinfor, er, at der på integrationsområdet og internationalt eksisterer legitime ligestillingsproblematikker, ofte i kombination med antagelsen om, at det gør der ikke ’blandt almindelige danskere’.

Lindhav gav som sagt det forbehold, at der godt kunne være ligestillingsudfordringer i enkelte miljøer, og Amalie Lyhne skriver, at ”de eneste ædruelige ligestillingsproblemer, der er tilbage i Danmark, er isoleret til helt særlige befolkningsgrupper (kvinder i indvandrer miljøer) eller helt særlige områder (f.eks. værnepligt, som er diskrimination af mænd)” (Lyhne, 2017). Ligestillingsproblemer blandt muslimske kvinder nævnes desuden også af Adsbøl, Cokovic og Ekstrabladet's leder (Adsbøl, 2017; Cokovic, 2017; Ekstrabladet, 2017), og Majbritt Nielsen opfordrer til, at man kigger ud i verden ”og anerkender, at danske kvinder formentlig er blandt de bedst stillede i verden” (M. M. Nielsen, 2017), hvilket også antyder, at hun anerkender, at der er ligestillingsudfordringer på internationalt plan, men ikke i tilstrækkelig grad for danske kvinder.

I forhold til argumentationen omkring Kvinvo åbner præmissen om, at der på internationalt plan og blandt minoritetsetniske kvinder (som de eneste) er ligestillingsproblematikker, op for muligheden for at gå af to veje. De kan fremhæve, at Kvinvo skam arbejder med de to grupper, og derfor har (delvis) eksistensberettigelse, eller de kan kritisere Kvinvo for at fokusere det forkerte sted og ikke at gøre nok på fx integrationsområdet. Nogle af artiklerne fremhæver Kvinvos mentornetværk for minoritetsetniske kvinder og deres internationale arbejde, enten som en undtagelse fra deres kritik (M. M. Nielsen, 2017) eller fremhæver det som et godt eksempel på, hvad Kvinvo gør rigtigt (Jespersen, 2017; Marstal, 2017a). I et af støttebrevene for Kvinvo fremhæves eksempelvis mentornetværkets resultater med at få minoritetsetniske kvinder i job inden for deres felt samt udbredelsen til søsterprogrammer internationalt, som bygger på det danske mentornetværks erfaringer samt et program for sårbare kvinder i DK. ”En udbredelse der må gøre enhver dansk minister stolt” (29 organisationer: *Bevar KVINVO*, 2017), skriver de.

Informations leder går skridtet videre og bruger her denne præmis til at påpege det dobbelte i at fratage Kvinvo mentornetværket, når nu man mener, at minoritetskvinder er de eneste, som bliver undertrykt på baggrund af deres køn: ”Hvis LA og Støjberg ovenikøbet nedlægger et integrationsprojekt, der har til hensigt at fremme ligestillingen blandt de indvandrerkvinder, som de borgerlige mener er de eneste reelt undertrykte, fremstår det borgerlige ligestillingsprojekt en anelse pauvert” (Information, 2017).

Kvinvo svigter minoritetsetniske kvinder

Kvinvo bliver dog også i debatten i høj grad kritiseret for ikke at fokusere nok på undertrykkelsen af kvinder i minoritetsetniske miljøer. Denne kritik rangerer fra, at de burde

arbejde med det i stedet, til at de ikke bør ligestille det med andre ligestillingskampe, til at de ignorerer social kontrol eller tolerer ligestillingsproblemer i minoritetsetniske miljøer.

To af mine artikler refererer til en artikel, som primært baserer sig på udtalelser fra forskere i vold i minoritetsetniske miljøer. Kvinfor kritiseres her for at have i ”årevis ignoreret den mest omfattende rapport, der foreligger om social kontrol af kvinder i etniske minoritetsmiljøer” (Karkow, 2017, s. 4). Dette argument baserer sig på den implicite præmis om, at den pågældende rapport er den mest omfattende rapport om dette emne, og at Kvinfor har ignoreret den. Den første vil jeg ikke gå mere i dybden med, men nummer to baserer sig ydermere på, at Kvinfor’s anmeldelse af rapporten ikke er et tilfælde af at formidle forskningen, men snarere et partsindlæg, hvilket underbygges af, at artiklen giver det eksempel, at kultursociologen Mehmet Nefci bruger det som eksempel i sin undervisning på Syddansk Universitet på et videnskabeligt problematisk partsindlæg. Hele denne streng af argumentation kan anvendes som belæg for, at Kvinfor ikke levede op til sin opgave med at formidle forskning inden for ligestillingsområdet, (idet rapporten var et eksempel på dette). Sideløbende med dette bliver også opstillet en præmis om, at rapporten rent faktisk kunne have været nyttig til at kaste lys på et ellers lukket miljø, hvilket også er med til at etablere den hovedkonklusion, at Kvinfor svigter minoritetskvinder (Karkow, 2017, s. 4).

En anden argumentationsstreng, som jeg ikke vil gå lige så meget i dybden med, går ud på, at Kvinfor er en del af en generel tendens inden for det danske forskningsmiljø, som svigter minoritetskvinder og ignorerer deres ligestillingskamp. Dette skulle foregå ved berøringsangst, og ved at negative aspekter dysses ned af frygt for at puste til gløden af racisme, hvilket ifølge forskerne i artiklen er et svigt. Dette bliver også et argument for hovedkonklusionen (Karkow, 2017). Denne konklusion skal ses i relation til Inger Støjbergs udmeldinger om at ville fjerne Kvinfor’s mentornetværk (ritzau, 2017c).

Kritikken fra forskerne og det, at Kvinfor skulle have ignoreret rapporten og derved social kontrol, er noget, der bliver taget op af Adsbøl og Ekstrabladets lederartikel (Adsbøl, 2017; Ekstrabladet, 2017), Cokovic kritiserer dem for ikke at arbejde med forholdene for muslimske kvinder i ghettoer (Cokovic, 2017), og Bock kritiserer fortalerne for Kvinfor for ikke at ”indrykke helsidesannoncer til f. eks. støtte for kvinder med indvandrerbaggrund, der kæmper mod kulturbestemte barrierer for deres adgang til selvbestemmelse og arbejdsmarked” (Bock, 2017d).

Majbritt Nielsen kritiserer Kvinfor for upassende at ligestille alle ligestillingskampe og kommer her med øremærket barsel og social kontrol som eksempel på emner, Kvinfor upassende sidestiller som lige vigtige (M. M. Nielsen, 2017). Her bliver problemet altså, at de

ikke anerkender, at nogle kampe er vigtigere end andre, (hvilket bliver forstærket af antagelsen, om, at der er ligestilling på de fleste andre områder i Danmark).

Femonationalisme

Vi ser altså, hvordan præmissen, at ligestilling er et overstået projekt for danske kvinder, bliver suppleret af ideen om, at der kun findes ligestillingsproblemer i minoritetsetniske miljøer. Med Farris ord viser dette en racialisering af sexismen, hvor kønsundertrykkelse nu kun ses som noget, som den muslimske mand gør den muslimske kvinde til offer for. Dette bliver både et ankepunkt mod Kvininfo, men åbner også døren op for, at fortalere kan legitimere projektet ved at rette opmærksomhed mod Kvinfos internationale og integrationsarbejde.

Selvom det hovedsageligt bliver brugt som et argument imod Kvininfo, ser vi dog også, hvordan det spænder ben for nogle af de borgerlige debattørers argumentation, som bliver nødt til at give det forbehold at se Kvinfos mentornetværk og internationale arbejde som legitimt nok. Vi ser også, hvordan det giver mulighed for at rejse en kritik omkring dobbeltstandarder, der stiller spørgsmål ved, om, hvis man ser minoritetsetniske kvinder som de eneste, der bliver undertrykt, det så er en god idé at fjerne Kvinfos mentornetværk.

Det er også interessant at reflektere over mentornetværkets betydning og fremhævelsen af hvor mange kvinder, det fik i job, i relation til Farris pointe om, at der ligger et økonomisk rationale bag femonationalisme, som fremstiller muslimske kvinder, som nogle der skal reddes gennem arbejde i lavtlønsjob på socialområdet. Dog passer det ikke helt med mentornetværket, da de betoner, hvordan de fik størstedelen af kvinderne i job tilsvarende deres kvalifikationer.

Det er dog også værd at huske Farris pointe om, at feminister og forkæmpere for ligestilling har alt at tabe gennem femonationalisme. Man kan desuden diskutere, hvad det gør at have sin eksistensberettigelse bundet op på racistiske stereotyper og anti-islam diskurs. Rent lavpraktisk giver det at gå med på præmissen om integration af minoritetsetniske kvinder som berettigelse også kun berettigelse til at lave netop det arbejde og åbner op for muligheden for at fratage alt andet fra organisationen.

Danmark som rollemodel for resten af verden

En præmis som bliver taget op i nogle af de tekster, der forsvare Kvininfo, er ideen om Danmark som værende foran eller måske endda en rollemodel, hvad angår ligestilling. Dette kommer f.eks. til syne hos Arnbjerg & Homøe som argument for, at Danmark skal blive ved med at kæmpe for ligestilling, fordi de har et internationalt ansvar og 'skylder verden det'. "Når de store børn i klassen puster sig op, som amerikanerne, russerne og Mellemøsten har gjort, så er

vi som danskere nødt til at stå fast og fortsat vise vejen fremad” (Arnbjerg & Homøe, 2017), skriver de.

Noget, som nogle af debattørerne gør, er som sagt at påpege, at dette billede er misvisende, ved at henvise til, at der stadig er ligestillingsproblemer at løse. En måde at gøre dette på er ved at pege på Danmarks placering på internationale ranglister eller i forhold til andre nordiske lande, hvilket både Liisberg Ventegodt og Marstal gør (Liisberg Ventegodt, 2017; Marstal, 2017b).

Andre debattører opstiller en modsætning mellem at ville være rollemodel for resten af verden samtidig med at nedprioritere ligestilling på nationalt plan, hvilket de tolker nedskæringerne på Kvininfo som (Arnbjerg & Homøe, 2017). Førde skriver til eksempel ”men de forstår altså ikke, at den samme regering sælger ligestilling til resten af verden, samtidig med at de fører krig mod en internationalt anerkendt institution som Kvininfo. Det gør jeg for den sags skyld heller ikke” (Førde, 2017, s. 7), hvor det bliver tydeligt, at det også handler om Danmarks ry, og hvordan de ser ud for andre internationalt.

Nordisk kønsexceptionalisme og Danmarks ligestillingsbrand

Her ser vi bl.a., at det nordiske ligestillingsbrand betones af en del af de tekster, som forsvarer Kvininfo. Dette kommer bl.a. til syne i argumentet om modsætning mellem at sælge ligestilling internationalt og ikke have styr på ligestillingen nationalt. Vi ser det desuden i de argumenter, der opfordrer til stolthed om Kvininfo og at beholde Kvininfo som en del af Danmarks ligestillingsbrand. Førde beskrev det ligefrem som, at man sælger ligestilling til resten af verden. Her ser vi, at det er styrende, hvad verden tænker om Danmark, og man forholder sig ikke til den historie og de processer, som har gjort, at Danmark er i en position til at ’sælge ligestilling’ til verden, som nok heller ikke betyder hele verden, men mere den ikke-vestlige del. Det er desuden udtryk for nordisk kønsexceptionalisme på den måde, som Loven, Kirkebø mfl. præsenterer (Loven Kirkebø et al., 2021), når negative placeringer på ligestillingsindekser fremstilles som et undtagelsestilfælde eller ignoreres snarere end at sætte spørgsmål ved fortællingen omkring Danmark som frontløber indenfor kønsligestilling.

For politiske til statsstøtte

Et tema hos Laura Lindahl er, at Kvininfo er for politiske. Laura Lindahl kalder dem ”en super venstreorienteret, politisk organisation” (ritzau, 2017b) og hævder, at de har ”klare politiske budskaber, som de gør alt for at tvinge frem i den offentlige debat” (Bloch, 2017). Ifølge Lindahl kommer dette til syne i de tilvalg og fravalg, Kvininfo gør sig ift.

forskningsformidlingen. Bl.a. savner hun, at de kunne finde på at formidle, hvilken betydning det kunne have for kvinder i topstillinger, hvis topskatten blev fjernet (Lyng, 2017).

Lindhahl giver to eksempler, hvor det for hende har været tydeligt, at Kvinfor repræsenterede en særlig politisk holdning. Det første er, at de buhede under ligestillingsministerens tale til deres 1. maj arrangement, da hun sagde, at hun var imod øremærket barsel. Dette er også et eksempel som Jespersen, som ellers taler imod fjernelsen af støttekrone fra Kvinfor, fremhæver som noget, der fremmedgør borgerlige kvinder fra Kvinfor som projekt (Jespersen, 2017).

Laura Lindahls andet eksempel var, da Kvinfor's direktør beklagede, at kønspolitiske tiltag som forbud mod sexkøb, barsel til fædre samt kvoter for kvinder blev fjernet fra den politiske dagsorden. Ifølge Lindahl er problemet med sådanne udtalelser, at de udgør en politisk holdning (Lyng, 2017).

Lindhahl bruger gennemgående den delkonklusion, at Kvinfor er en politisk organisation, der fører politiske kampagner gennem deres virke, til at etablere den konklusion, at Kvinfor ikke skal have statsstøtte. Dette bygger på en præmis om, at det ikke er tilfældet, "at organisationer, der laver politiske kampagner, skal have statsstøtte" (Lyng, 2017). Hun anvender desuden ordene 'statsfinansieret propaganda' om Kvinfor's arbejde (Bloch, 2017).

Andre steder bruger hun det argument, der går ud på, at deres politiske budskaber er noget, som mange er uenige i, og at det gør, at de ikke skal finansieres via offentlige midler (Lyng, 2017). Heri ligger en underliggende præmis om, at organisationer som finansieres gennem offentlige midler, ikke må have politiske budskaber, som mange er uenige i. "Det er urimeligt, at skatteyderne skal finansiere et videnscenter, som fremmer en særlig dagsorden" (Bennike, 2017), udtaler hun, og siger andetsteds, at hvis der er behov for en vidensinstitution på ligestillingsområdet, så skal den være politisk neutral (Lyng, 2017).

Nielsen argumenter på lignende vis for, at Kvinfor som projekt må være selvbetalt, "eftersom målene ikke længere er relevante for alle kvinder" (M. M. Nielsen, 2017), skriver hun. Vi ser altså, at det at få statsstøtte ses som noget, der kræver, at éns mål er relevante for alle kvinder.

Hun argumenterer også for, at Kvinfor er en politisk organisation i form af at være venstreorienteret: "Forståelsen af feminisme og ligestilling i KVINFOR er venstreorienteret, fordi dens budskaber og argumenter er" (M. M. Nielsen, 2017), skriver hun. Som argument, som jeg tidligere gennemgik, gives, at mændenes problematikker for det meste ikke tages op, samt at ligestilling ikke indgår i Kvinfor's navn (M. M. Nielsen, 2017). Hun beskriver også organisationen som noget, der i højere grad er blevet "en politisk bunker, der har relevans for

venstreorienterede kvinder i Danmark, af hvilke der som bekendt er flest” (M. M. Nielsen, 2017).

Yderligere bruger Nielsen lidt af en argumentatorisk finte for at vise, at de er politiske i deres forskningsformidling. Hun stiller spørgsmålet ”hvorfors det er problematisk for nogen at det Kongelige Bibliotek skal overtage opgaven, hvis formidlingen er påstået neutral” (M. M. Nielsen, 2017). Heri ligger en implicit præmis gemt om, at hvis den kønsfaglige formidling, som Kvinfor pt. står for, er neutral, så kan den overtages af andre (eller i hvert fald Det Kongelige Bibliotek). At opgaven ikke må overgå til Det Kongelige Bibliotek ses derfor som ”symptom på problemet” (M. M. Nielsen, 2017). Det, at opgaven ifølge kritikerne ikke må overgå til Det Kongelige bibliotek, kommer altså implicit til at betyde, at opgaven ikke er neutral, og etablerer på den måde, at Kvinfor er politiske i deres formidling. Og for Nielsen er det en selvfølgelighed, at politiske budskaber ikke skal statsfinansieres i demokratier (M. M. Nielsen, 2017).

Både hos Cokovic og Kaule bliver fremstillingen af Kvinfor som venstreorienterede, hos Cokovic som ”en lukket kreds af fremtrædende, venstreorienterede, elitære feminister” (Cokovic, 2017) og hos Kaule som en ”venstreorienteret, feministisk højborg” (Kaule, 2017), brugt som argument for, at Kvinfor ikke skal være statsfinansieret.

Det er interessant at overveje, hvad præcis det er som vurderes at være ’for politisk’. Majbritt Maria Nielsen skriver eksempelvis, at ”ligestillingens vendetta er ikke neutral længere” (M. M. Nielsen, 2017), så der bliver det at kæmpe for ligestilling politisk. Hos nogle af de andre debattører lader det mere til, at ligestilling som mål er ukontroversielt, mens måden det formidles på kan være ideologisk:

”Køns- og ligestillingspolitik er en væsentlig del af den fortælling, som shar (sic) skabt det danske samfund, men hvis det ikke formidles objektivt og balanceret, men ideologisk, så mødes det også af ideologisk modstand, og det må centret forholde sig til.” (Jyllands-Posten, 2017)

Senere i sin artikel nævner Jyllands-Posten også kvoter for kønsrepræsentation i bestyrelser og ledelser som eksempel på ”klare politiske kampe”, som det ”ikke kan eller skal være statens opgave at sponsere” (Jyllands-Posten, 2017).

Selvbetalte holdninger

En ting, der går igen i debatten blandt kritikerne af Kvinfor, er en understregning af, at de har ret til at mene og udtale sig, som de gør. ”Det er en fuldstændig legitim holdning at være for øremærket barsel til mænd og kvindkvoter. Jeg vil ikke tvinge folk til at mene som jeg” (Lyng,

2017), udtaler Lindahl eksempelvis og understreger andre steder også, at det er legitimt at have en politisk agenda, så længe den ikke er statsfinansieret (Bennike, 2017). Hun gendriver desuden ideen om, at hun ønsker at lukke Kvininfo, fordi hun er uenige med dem. Som argument bruger hun, at hun heller ikke synes, at CEPOS (en borgerlig-liberal tænketank) skal have statsstøtte, selvom den ligger på linje med hendes politiske holdninger (Lyng, 2017).

Lyhne understreger på lignende vis i sin opinionsartikel, at "fantasifulde politiske foreninger har ret til at eksistere, ytre sig og agere samlingspunkt for ligesindede" (Lyhne, 2017), og Nielsen, at "Kvininfo må plædere for præcis det, de vil" (M. M. Nielsen, 2017). Det er altså vigtigt for de liberale debattører at understrege, at de går ind for holdningsfrihed og ytringsfrihed og måske ligefrem forsøge at forebygge argumenter om, at de ikke gør det.

Samtlige af disse citater er imidlertid efterfulgt af det budskab, at det, Kvininfo har ret til at mene eller sige, som de vil, enten ikke skal være statsfinansieret, eller at de selv må betale for det: "Men det bliver for egen regning" (Bennike, 2017) og "men så må de finde private, som vil støtte dem" (Bennike, 2017), lyder det fra Lindahl.

Det, at Kvininfo selv må finansiere deres virke, er også et tema, som nogle af de andre debattører berører. Cokovics overskrift hedder f.eks. "Kvininfo burde være selvforsørgene" (Cokovic, 2017). Lyhne kalder Kvininfo "tant og fjas for andre folks penge" (Lyhne, 2017) og kritiserer, at de ikke selv samler penge ind til projektet. "Feministernes obskure fantasier om usynlige glaslofter, udokumenteret diskrimination og selvindbildt undertrykkelse - ja, det er da noget, naboen må betale for over skatten" (Lyhne, 2017), skriver hun. Vi ser her et liberalt syn på skat som 'andre menneskers penge', som man derfor skal være varsom med at spille på de forkerte ting.

Vi ser altså generelt, hvordan indlæggende, der kritiserer Kvininfo, sætter en skillelinje mellem ytrings- eller holdningsfrihed og retten til at modtage statsstøtte, hvor det understreges, at det ene ikke medfører det andet.

De er ikke politiske, de er professionelle

En del af dem, der forsvarer Kvininfo, argumenterer imod, at de skulle være politiske, evt. ved at lægge vægt på deres professionalitet, og at deres arbejde er vidensbaseret. Det ser vi bl.a. hos Marstal: "At Kvininfo skulle 'sprede særlige kønspolitiske budskaber' i propagandaøjemed, er ligeledes usandt. Tværtimod har organisationen specialiseret sig i både at forske, dokumentere, informere og formidle på et sagligt grundlag" (Marstal, 2017a).

En måde at gøre det på er, at argumentere, at ligestilling eller andre ting, vi kan lide, ikke er politiske. Det bliver en slags universalistisk argumentation. "Hvordan kan ligestilling

være venstreorienteret?” (P. Nielsen, 2017), spørger Nielsen eksempelvis, og ”demokratiske institutioner har ingen partifarve” (K. Thorup, 2017), skriver Thorup.

Winther nøjes med at argumentere imod, at forskning og oplysning om køn skulle være (særligt) politisk uden at tage stilling til, om Kvinfor i sig selv er for politisk, og argumenterer for, at det i stedet drejer sig om økonomi, (og at ligestilling er en økonomisk gevinst) (Winther, 2017).

En argumentatorisk finte, som Møller Jensen foretager sig, er desuden at vende argumentet om, at Kvinfor er for politisk eller ideologisk, på hovedet, og i stedet kalde Liberal Alliances angreb på Kvinfor for ideologisk frem for sagligt (Møller Jensen, 2017).

Politisk er ikke nødvendigvis noget dårligt

En anden måde at forholde sig til argumentet om, at Kvinfor er for politisk, er at erklære sig enig i præmissen om, at de er politiske, men uenig i, at det er en dårlig ting, eller for den sags skyld noget usædvanligt. Dette kommer f.eks. til udtryk i Informations leder: ”LA har ret i, at Kvinfor er et politisk projekt. Det er bare et politisk projekt, som gør mennesker frie, og som alle - også LA - burde være tilhængere af” (Information, 2017, s. 20).

Det samme finder sted i Søndergaards artikel. Hun hævder, at alt er politisk, inklusiv ligestilling og køn, men opstiller en skelnen mellem partipolitisk og politisk og en præmis om, at det kun er det at være partipolitisk, som skal undgås af institutioner, som får statsstøtte. Hendes pointe er, at Kvinfor kun er politisk, ikke partipolitisk (Søndergaard, 2017). Dette betoner Werge også (Werge, 2017).

Søndergaard relaterer Kvinfor-sagen til lignende sager, som er fundet sted med Institut for Menneskerettigheder (IMR) og Mellemløst Samvirke (MS), hvor de er blevet truet på statsstøtten af borgerlige politikere (dog uden at miste den) for at være politiske. Med udgangspunkt i IMR argumenterer hun for, at det er umuligt at arbejde indenfor IMRs genstandsfelt uden at være politisk, idet konventioner og rettigheder er det (Søndergaard, 2017). Hendes pointe er, at det vigtige er, at de udtaler sig med udgangspunkt i deres faglighed, nemlig med udgangspunkt i forskningen og jura (Søndergaard, 2017).

Det totalitære ved at kalde organisationer politiske

Et andet argument imod at kalde Kvinfor for politisk, finder vi hos Førde, som relaterer det til totalitære tendenser internationalt. Han starter med at fremlægge den præmis, at der internationalt set finder et tilbageslag sted mod civile organisationer og institutioner ”især i lande, som er mindre demokratiske end Danmark” (Førde, 2017, s. 6). Dette efterfølges af en

præmis om, at det at agere politisk eller udføre 'politisk propaganda' ofte bliver brugt af sådanne landes regeringer som argument for tilbageslaget mod disse organisationer, "uden at det er specielt klart, hvordan begrebet politisk defineres, bortset fra at det naturligvis betyder, at de er kritiske over for eller ligefrem uenige med regeringen" (Førde, 2017, s. 6).

Dette bruges også til at etablere delkonklusionen, at ordvalg er vigtigt og spiller en rolle i sådanne situationer, og jeg vil også mene, at der er en implicit præmis om, at Danmark ikke skal gøre det samme som udemokratiske lande. Sammen med et argument om, at det er en del af den danske kultur, at "de offentlige midler ikke betyder, at man skal rette ind eller undlade at være kritiske", etablerer det den konklusion, at det "at tale om propaganda, når det gælder Kvinfos formidling, er helt urimeligt" (Førde, 2017, s. 7).

I stil med Førde beskriver K. Thorup det, at beskyjde institutioner for at være venstreorienterede, som et effektivt 'propaganda-slogan' til at mistænkeliggøre visse institutioner (K. Thorup, 2017), og at det, at flytte biblioteket, er "et effektivt modangreb at trække tænderne ud på institutioner, der ytre sig kritisk og holder magtfuldkomne regeringer og ministre fast på de grundlæggende demokratiske værdier" (K. Thorup, 2017). Søndergaard forbinder det desuden til en potentiel demokratisk krise, hvis organisationer ikke kan få lov at udtale sig politisk inden for deres genstandsfelt med forskningsbelæg (Søndergaard, 2017).

Postfaktualitet og Fake News

Ritt Bjerregaard forbinder i sit indlæg kampen for at bevare Kvinfos bibliotek med kampen mod Fake News. Ifølge hende kan LA's kritik af Kvinfo og forsøg på at fjerne biblioteket nemlig læses ind i en Fake News tendens. Dette argument går nemlig ud på, at når Liberal Alliance ser Kvinfos udtalelser som propaganda, så går de imod ideen om, at ligestillingsdebatten skal være baseret på fakta. Heri ligger implicit en antagelse omkring, at Kvinfos arbejde er faktabaseret, hvilket hun underbygger gennem at påpege, at der er tale om en "institution for Køn, Viden, Information og Forskning" (Bjerregaard, 2017) på finansloven sammen med lignende forskningsinstitutioner, samt ved at give eksempler fra Kvinfos arbejde: "dokumenterer at kvinder får mindre i løn end mænd, at kvinder er dårligere repræsenteret i bestyrelser end mænd, at fædre tager meget mindre barsel end mødre osv" (Bjerregaard, 2017).

Kombinationen af, at Kvinfo kommer med fakta, og at LA kalder det propaganda, etablerer delkonklusionen, at LA er en del af en Fake News tendensen, idet de ikke lytter til fakta, (men snarere a la Trump kalder det for propaganda). Sammen med præmissen om, at vi skal bekæmpe Fake News, leder det til konklusionen, at vi skal bekæmpe Liberal Alliances forsøg på at lukke Kvinfos bibliotek ned. Både Marstal og Mygind bruger lignende retorik,

hvor Marstal kalder angrebet mod Kvinfor for 'faktaresistent' (Marstal, 2017b), mens Mygind taler om det postfaktuelle samfund (Mygind, 2017).

Ligesom Bjerregaard peger Jespersen på Fake News og sammenligner det og Twitterhære af internettrolde med truslen for raketter fra Sovjetunionen i gamle dage. Han laver en parallel til venstrefløjens forsøg på at afruste Danmark under Den Kolde Krig ved at hævde, at LA forsøger at gennemfører en tilsvarende afrustning af vidensproduktionen. Han gør det dog med det forbehold, at det ikke er jordens undergang, men blot et skridt i den forkerte retning (Jespersen, 2017).

Delkonklusion

Jeg har nu set, hvordan forskellige temaer har præget debatten om Kvinfor. Tilstedeværende hos Bocks indlæg identificerede jeg et argument om, at det blot drejede sig om en biblioteksfaglig beslutning, hvorfor reaktionen hos fortalere for Kvinfor virker overdreven. Jeg identificerede også en mere klassisk debat omkring ligestilling som lige muligheder vs. resultatlighed. Centralt i debatten stod spørgsmålet om, hvorvidt ligestilling er aktuelt i dagens Danmark. På nej-siden stod en række borgerlige debattører, som så ligestilling som allerede opnået, hvilket stemte ret godt overens med Borchorsts identifikation af diskursen 'ligestilling som en closed case'. Blandt de fleste af debattørerne herskede der dog den præmis, at ligestillingsproblemer er et særligt problem blandt minoritetsetniske danskere. Her kunne jeg applicere Farris begreb om femonationalisme og identificere, hvordan der var en racialisering af sexismen på spil. Jeg påpegede også, hvordan denne præmis satte de borgerlige debattører i en situation, hvor de blev nødt til at undtage Kvinfor's mentornetværk og internationale arbejde fra deres kritik. Jeg rejste dog også spørgsmålet, hvorvidt det, at afhænge af en anti-islam diskurs, er hensigtsmæssigt for et projekt som Kvinfor. Jeg fik også sat ideen, om Kvinfor som del af Danmark internationale ry, i relation til begrebet nordisk exceptionalisme. Centralt i debatten stod desuden spørgsmålet om det at være politisk afskærer en fra at skulle modtage statsstøtte. De borgerlige debattører indtog det standpunkt, at det gør det, mens der var flere strategier blandt Kvinfor's forsvarere til at argumentere for, hvorfor de enten ikke var for politiske, eller hvorfor det ikke var noget problem at være politisk. Derudover så vi hvordan, det, at kalde sine modstandere for 'for politiske' eller 'politisk propaganda', blev sat i forbindelse med en trussel mod demokratiet, totalitære tendenser internationalt samt Fake News.

Aktivistisk forskning

Hvad er (god) videnskab?

Dahl opstiller i sin opinionsartikel en modsætning mellem rationalitet og irrationalitet, som han baserer sin karakteristik af videnskab på. Særligt det at bøje sig for stærkere argumenter end sine egne, bliver her betonet, og han kritiserer såkaldt identitetspolitisk pseudovidenskab for at undlade at gøre dette og derved undlade at korrigere sig selv, hvorfor han ser den som irrationel (Dahl, 2021a).

Her bruger han en række slutninger omkring videnskab og rationalitet som belæg for sin påstand. Ifølge Dahl er god videnskab kendetegnet ved at bekende sig til rationalitet. Af det følger, at hvis man ikke bekender sig til rationalitet, så er det man laver ikke videnskab. Ifølge Dahl følger det af at bekende sig til rationalitet, at man opfører sig rationelt, og her peger han på, at en del af at opføre sig rationelt vil sige at ”bøje sig for argumenter og data, der er stærkere end dem man selv har præsenteret” (Dahl, 2021a). Af det følger logikken, at hvis man ikke bøjer sig for data, som er stærkere end dem, man selv har præsenteret, så opfører man sig ikke rationelt. Hvis man ikke opfører sig rationelt, så bekender man sig altså ikke til rationalitet, og hvis man ikke bekender sig til rationalitet, så er det ikke videnskab (Dahl, 2021a). Dahl bruger dette til at bevise, at der eksisterer et problem med pseudovidenskab på universiteterne. Konkret præsenterer han en række eksempler, som alle kobler sig til dele af denne bevise og implicit medfører, at det pågældende ikke er videnskab.

Dahl referer en bog af Kåre Fog, som ”dokumenterer, at humaniora alt for ofte afstår fra at korrigere sig selv (altså: afstår fra at opføre sig rationelt), når det hinsides enhver rimelig tvivl kan påvises, at subjektive påstande forklædt som videnskab savner opbakning fra de mere datadrevne videnskaber” (Dahl, 2021a). Af det følger ifølge hans tidligere argumenter, at humaniora (ofte) ikke er videnskab. Han peger desuden på en artikel udgivet i det peer-reviewed tidsskrift, *Kvinder, Køn & Forskning*, som han ser som antirationel, og hævder at det, at den bliver udgivet i et tidsskrift, hvor Århus Universitet står på som udgiver, beviser, at der findes pseudovidenskab på universiteterne (jævnfør den bevise, jeg har gennemgået) (Dahl, 2021a). Den pågældende artikel fremfører ifølge Dahl ”den bizarre påstand, at anvendelsen af distinktionen laktosetolerans/-intolerans i Danmark bidrager til at knæsette ”hvidhed” i spørgsmålet om at drikke mælk og dermed indskrives mælk i en grundlæggende racistisk diskurs” (Dahl, 2021a), hvilket ifølge ham er ”fuldkommen overstyret og antirationel” (Dahl, 2021a), hvilket han begrundes med en antagelse om, ”at evnen til at fordøje laktose netop IKKE er bundet til en bestemt hudfarve” (Dahl, 2021a, s. 13). Det tredje eksempel

refererer til en kronik af forskeren Julia Suárez-Krabbe, som ifølge Dahl 'tilstår' at afvise det rationelle videnskabelige system (Dahl, 2021a), hvilket jævnfør hans logik fører til, at det ikke er videnskab. Alt dette tjener til at vise, at identitetspolitisk 'videnskab' er pseudovidenskab, og at det findes på de danske universiteter.

For politisk?

Dahl fremhæver bøger, der siger, at dele af forskningen i indvandring er aktivistisk og prøver at tildække problemer ved mellemøstlig kultur (såsom social kontrol) ved at stemple danskerne som racister (Dahl, 2021b). Selsing kritiserer også en række forskningsmiljøer for ikke blot at være uvidenskabelige, men derimod ren ideologi (Selsing, 2021). Ifølge Egander Skov ønsker aktivistiske forskere at nedbryde skellet mellem ideologi og videnskab, så de kan bruge forskningsinstitutionerne som "slagvåben i en politisk kamp" (Egander Skov, 2021).

Bonde hævder, at det er i orden at lade de erfaringer, man får som forsker, påvirke éns aktivisme og politiske holdninger, men ikke omvendt hvor éns aktivisme og holdninger påvirker éns forskningsresultater. Det hævder han finder sted inden for dele af kønsforskningen (Bonde, 2021). Han anklager en navngiven forsker for at overdrive problemet med sexismen med udgangspunkt i sin forskning for at kunne bruge det som argument. Han problematiserer ved samme sag, at forskeren kommer med en normativ opfordring, "der ikke på mindste vis er relateret til de data, forfatterne har fremlagt, men som begrundes i de værdier, der er nedlagt i den" (Bonde, 2021).

Som modsætning til dette kan vi se, hvordan Pedersen påpeger, at værdier (herunder ideologiske) "hele tiden [er] med til at give videnskaben form og indhold" (Pedersen, 2021). Med henvisning til Heather Douglas, påpeger han, at

"værdier i videnskaben [er] med til at selekttere forskningsspørgsmål, udpege relevante problemer, danne nye skoler og strømninger. Forskere har ligesom andre personer erkendelsesinteresser, som bruges til at styre forskningen, opretholde integritet og kæmpe for opmærksomhed" (Pedersen, 2021)

Samtidig tilskriver han sig et ideal, hvor aktivismen ikke påvirker "forskernes forpligtelse på sandhed" (Pedersen, 2021). Dog mener han også, at der er en risiko for, at værdierne tager overhånd på en måde, som påvirker forskningen og forskningsmiljøet negativt og underminerer det.

Hodde-Friland argumenterer imod, at hendes fagtilvalg på kønsstudier er aktivistisk – eller rettere, ifølge hende er det misledende at kalde det det. Hun pointerer, hvordan de eksplicit på hendes studie har fået at vide, at det ikke handler om at bedømme, om noget er rigtig eller

forkert (fx racistisk), men snarere ”om at tilgå nye og mere nuancerede måder at se verden på” (Friland, 2021). Hun kritiserer kritikerne af aktivistisk forskning for at kalde det det: ”Ved at kalde udøvelsen af denne type videnskab for aktivistisk påstår man, at der her ikke arbejdes med videnskabelige teorier og med videnskabelige metoder, men blot en slags dag-til-dag-mavefornemmelse” (Friland, 2021).

Ulydig forskning

Suarez-Krabbe fremstiller sin forskning som politisk, men ”ikke partipolitisk, ikke dirigerende” (Suárez-Krabbe, 2021). Vi kan her drage parallel til samme skelnen i Søndergaards artikel om Kvininfo-sagen (Søndergaard, 2017).

Hendes indlæg viser, hvordan lødig og ulydig forskning er noget, der sagtens kan sameksistere, ja faktisk kan lødigheden være betinget af ulydigheden. Med sit indlæg ønsker hun nemlig blandt andet at vise, ”hvordan et politisk klima kan gøre lødig og opbyggelig forskning ulydig” (Suárez-Krabbe, 2021). Heri ligger den delkonklusion, at den forskningsgren, som hun repræsenterer, er lødig. Dette begrunder hun ved at give eksempler og uddybe, hvordan den foregår, samt give den præmis, at den lever op til ”standarder for videnskabelig praksis” (Suárez-Krabbe, 2021). Samtidig har hun den delkonklusion, at den forskning hun står for, er ulydig. Dette begrunder hun med, at de ikke laver den forskning, som politikerne vil have. Ifølge hende indbefatter hendes forskning en stillingtagen – den er er bare ikke politisk bestemt, men videnskabeligt kvalificeret. Altså er lødigheden sikret gennem at hverken lade politikerne eller politikken være det styrende.

Høgsgbro argumenterer ligeledes for, at forskerne ligefrem har en moralsk pligt til at være aktivistiske som et modspil til politikerne, hvilket de har indsigt i gennem deres erfaringer som forskere (Høgsgbro, 2021).

Hvidtfelt-Nielsen viser i sit indlæg, hvordan forskeraktivisme, som han definerer som ”forskeres aktive indblanding i politik” (Hvidtfelt Nielsen, 2021), og det at stille sig i opposition til magten, slet ikke er så usædvanligt, hverken i naturvidenskaben eller gennem historien. Dette gør han ved at komme med konkrete eksempler på historiske skikkelser, som i dag er anerkendte (fx Niels Bohr og Galileo), men som bedrev forskningsaktivisme, som endda i Bohrs tilfælde blev opfattet som værende upassende og potentielt farligt (Hvidtfelt Nielsen, 2021). At hans eksempler også kommer fra naturvidenskaben, bryder med den antagelse, som f.eks. kommer til udtryk i Hoffmanns indlæg, om at forskeraktivisme primært er noget, der finder sted på de ’tørre fakulteter’, som for ham betegner humaniora, samfundsvidenskab og teologi (Hoffmann, 2021).

Hvidtfeldts indlæg får altså gennem at drage på historiske personer, som vi sædvanligvis hylder, og naturvidenskaben, som politikerne sædvanligvis anerkender videnskabeligheden af og ser som troværdig, normaliseret forskningsaktivisme og brudt med ideen om, at det skulle være noget nyt eller smalt. Ifølge ham har retten til for forskeren ”’at tale sandhed til magten’ [...] en lang historisk tradition af forskningsbaseret aktivisme bag sig, der går helt tilbage til videnskabens vugge” (Hvidtfelt Nielsen, 2021).

For Jyllands-Postens leder er det imidlertid netop det aspekt at se sig selv i opposition til politikerne og resten af samfundet, som er problematisk ved aktivistisk forskning. For her går den hen og bliver undergravende for den samfundsfunktion, som universiteterne har. ”For hvem er det, forskningen skal tjene?” (Jyllands-Posten, 2021), spørger de.

Lauridsen forsøger ligesom Hvidtfelt at udvide definitionen af, hvad det vil sige at bedrive aktivisme som forsker: ”Når den humanistiske forsker i samarbejde med en virksomhed er med til at udvikle nye produkter, er det aktivisme” (Lauritsen, 2021).

Forskningens forhold til samfundet

Et andet argument, der går igen, er idéen om forskeren som værende en del af samfundet, men gennem sin forskning have mulighed for at bidrage på en kvalificeret måde. ”Vi sætter os ikke op på en imaginær sky og lader som om, vi ikke er en aktiv del af verden. Vi ved, at vi er aktive medskabere af den”, skriver Suárez-Krabbe. Hun påpeger, hvordan dette kræver en stillingtagen, men at den er kvalificeret af videnskabelighed snarere end at være ’politisk dikteret’ (Suárez-Krabbe, 2021). Hun sammenligner i løbet af artiklen til arbejdet med at udvikle coronavaccinen, hvilket jeg går ud fra er et eksempel, der trækkes ind, fordi det er noget, der i den grad ses som samfundsnødvendig og relevant forskning.

Bjarklev og Johansen går også med på ideen om forskeren som havende mulighed for at give noget til samfundsdebatten i kraft af den viden og erfaringer, de har opnået gennem deres forskning. De påpeger også, at der her ikke skal gøres forskel alt efter, om det er et område, som er politisk upopulært. De peger desuden på, hvordan det er et krav, at forskere, som udtaler sig omkring deres forskning, skal gøre det klart, hvorvidt der er tale om deres eget ekspertiseområde eller holdninger, og desuden skal redegøre for eventuelle interessekonflikter (Bjarklev & Johansen, 2021).

Høgsbro påpeger det samme, nemlig at forskere har en forståelse at byde ind med i debatten og ofte også en politisk holdning qua de indsigter, de har opnået gennem deres arbejde med forskningen: ”Forskerne har ofte en større forståelse for de konkrete vilkår og betingelser, som mennesker i vores samfund er underlagt” (Høgsbro, 2021). Desuden pointerer han,

hvordan det ofte er viden, der er opnået netop i kraft af et forudgående samfundsengagement eller politisk engagement: ”Politikerne har ofte en baggrund som politisk engagerede teenagere, der har valgt at studere statskundskab for at få en større viden om samfundet, og denne viden stiller universiteterne gerne til rådighed” (Høgsbro, 2021).

Lauridsen pointerer også det her aspekt med forskeren som engageret i samfundet: ”Forskeren vil gøre en forskel med sin forskning. Den skal ikke samle støv på et bibliotek, men bringes ud i verden, hvor den kan forandre og forbedre” (Lauritsen, 2021). Ifølge ham er det netop et kendetegn ved god forskning, at den ”ikke efterlader os uforandrede” (Lauritsen, 2021). Pointen er, at det gælder lige så vel forskere, der samarbejder med virksomheder om nye produkter, som kønsforskere. Ifølge Lauridsen er grunden til, at kønsforskningen kommer under angreb for at gøre det samme som forskeren, der samarbejder med virksomheder, at den bryder med vores forståelse af verden. Men ifølge Lauridsen skal der netop være plads til forskning, der føles provokerende (Lauritsen, 2021).

Boas ser også det at være aktivistisk som at ville påvirke verden: ”mit indtryk er, at mange forskere gerne vil påvirke verden - altså være aktivistiske” (Boas, 2021).

Ifølge Jalving ligger problemet med aktivistisk forskning netop i ønsket om at forandre verden, hvorved det går fra at være deskriptivt til normativt i kraft af, at de mener, at deres forskning skal have politiske konsekvenser:

” Her titter den gamle marxistiske lære frem gennem et nyt ressentiment: I stedet for at fortolke verden skal videnskaben forandre den. Det normative er med andre ord indbygget i de nye aktivistiske forskningsfelter, der har erobret terræn på amerikanske og europæiske universiteter” (Jalving, 2021).

Problemet ved aktivistisk forskning for Marcussen derimod er, at det ikke er forbundet til virkeligheden: ”Problemet med den her slags forskning er grundlæggende, at den reelt intet fortæller os om verden. Der er ingen generaliserbarhed” (Marcussen, 2021).

Dogmatisme og religion

Et tema, der bliver bragt op i en stor del af artiklerne, er ideen om aktivistisk forskning som havende en snæver forståelse af sandhed, rangerende fra ensretning til dogmatisme og indoktrinering til religion og konspirationsteori.

Weekendavisen bringer politisk ensretning op flere gange i deres artikel. Avisen opremser en række forskningscentre (kønsstudier med mere), hvis publikationer og temaer ifølge dem tyder på, at en sådan ensretning finder sted. Ifølge avisen kommer denne ensretning fra fagfæller, og det er universiteternes opgave at sikre frihed fra den (Weekendavisen, 2021).

Hos andre skribenter munder kritikken ud i ideen om, at man selv har fat i sandheden. Dahl og Messerschmidt skriver f.eks., at fortalere for Social Justice Theory ikke er sikre på, at man kan vide noget, bortset fra ”at SJT i sig selv repræsenterer den urokkelige sandhed” (Dahl & Messerschmidt, 2021b, s. 29). Og Jalving skriver, at det er vigtigt, at man som samfund reflekterer over ”tidens toneangivende sandheder” (Jalving, 2021), hvilket også er derhenne af.

Flere af teksterne bruger desuden ordet ’dogmatisme’ (Pepke Pedersen, 2021; Stidsen, 2021), hvor bekymringen for at have en agenda, der ikke lader andre synspunkter komme til orde, står klar. Selsing beskriver det som ”teorier og ideologier, der lukker ånden i stedet for at åbne den” (Selsing, 2021) samt ’indoktrinering’ (Selsing, 2021), og Pepke Pedersen som ”kvælende politisk ortodoksi” (Pepke Pedersen, 2021).

En del af de ord, der bruges her, leder tankerne hen på religion, og flere af teksterne gør da også denne sammenligning mere eksplicit. Selsing taler om ’sektlignende konferencer’ (Selsing, 2021), Dahl & Messerschmidt kalder fortalere for SJT for ’apologeter’ (Dahl & Messerschmidt, 2021b, s. 28), og Collignon kalder den nye forskning for ’missionerende’ (Collignon, 2021) og sammenligner med, ”da marxistisk teori blev til en religiøs vækkelsesbevægelse på vestlige universiteter i 1970erne” (Collignon, 2021)”. Pepke Pedersen, som gennem sin tekst har refereret til tiden, da universitetet blev grundlagt og frem, hævder desuden, at den nye forskning har erstattet biskopper og konger i at være en trussel for forskningsfriheden (Pepke Pedersen, 2021).

Konspirationsteori

En tendens hos et par af skribenterne er at beskrive aktivistisk forskning som abonnerende på konspirationsteorier. Dahl og Messerschmidt beskriver f.eks. såkaldt SJT’s racismebegreb som ”en konspirationsteori om, at universiteterne er gennemsyret af en »hvidhed«, som ingen hvide mennesker kan undslippe” (Dahl & Messerschmidt, 2021b, s. 28). Dette kan også finde sted indirekte, som vi ser i citatet her: ”en omsiggribende undertrykkelsesteori, der hævder, at der findes en samlet mastermindagtig strategi i udgrænsningen af ikkehvide, ikkebinære og ikke-heteroseksuelle” (Selsing, 2021). Det kan desuden blot være et ord, der fremhæves som noget, vi skal undgå, uden decideret at sige, at det gælder aktivistisk forskning, men alligevel være en del af artikler, som handler om aktivistisk forskning, som vi ser hos Jalving: ”Et sundt samfund er et, der reflekterer tidens toneangivende sandheder og hverken ligger under for magelighed eller konspirationsteorier om alt og ingenting” (Jalving, 2021).

At antage konklusionerne på forhånd/cirkelslutning

I debatten forekommer varierende beskyldninger omkring dårlig videnskabelig praksis, rangerende fra cirkelslutning, til at antage konklusionen på forhånd, til bare ikke at producere resultater, som går imod konsensus inden for forskningsmiljøet.

En af de ting, som Dahl & Messerschmidt pointerer som vigtigt, er ”at man afstår fra at forudsætte, hvad man vil bevise, og nægter at afprøve konkurrerende antagelser” (Dahl & Messerschmidt, 2021a, s. 29). Det vil altså sige, at man undgår at begå cirkelslutninger, hvor man antager konklusionen i præmisserne for derefter at ’bevise’ den. Pointen er, at det her er noget andet end gængs dårlig bevisførelse. Bekymringen for, at aktivistisk forskning antager konklusionen i præmisserne eller har den givet på forhånd, er noget vi ser i flere af teksterne (Collignon, 2021; Jalving, 2021; Marcussen, 2021; Stidsen, 2021; Weis, 2021).

En af konsekvenserne ved at begå cirkelslutninger eller starte med konklusionen er ifølge skribenterne, at forskningen ikke producerer overraskende resultater. ”Det er ikke sandsynligt, at væsentlig ny forskning i køn eller diversitet vil vise, at der ikke findes systemisk racisme, strukturel chauvinisme eller talrige skjulte former for majoritetsdominans” (Weekendavisen, 2021), skriver Weekendavisen, og Bonde betoner på samme vis, hvordan ”en åben og sandhedssøgende forskning vil kunne frembringe resultater, der modsiger den politiske dagsorden, og vil derfor kunne underminere de politiske kampmål” (Bonde, 2021). Boas foreslår imidlertid også, at dette kan være en mulighed for den aktivistiske forsker for at sikre sin troværdighed, nemlig at gå imod det, man normalt konkluderer eller har med i bagagen i sin forskningsportefølje, og være villig til at publicere ’et ubekvemt resultat’ (Boas, 2021).

At ikke have plads til uenighed i forskningsmiljøet

En bekymring, der også er at finde i en del af indlæggene, er, at der kun er plads til ligesindede i forskningsmiljøerne, og at alle andre mobbes ud (både personer og alternativ tænkning). Til eksempel skriver Weis: ”Fagene politiseres, og alle, der måtte mene noget andet eller sætter spørgsmålstejn ved de identitetspolitiske tvangsvinkler og -konklusioner, som er herskende, bortdømmes” (Weis, 2021). Dahl relaterer til USA, hvor der ifølge ham hersker ”et klima af undertrykkelse og manglende frihed” (Dahl, 2021b) skabt af identitetspolitiske forskere og studerende, og Pepke Pedersen taler om marginalisering af konservative holdninger på universiteterne (Pepke Pedersen, 2021).

Collignon betoner også, at det er et problem, hvis der foregår en udelukkelse af tænkere og perspektiver, som ikke passer ind, hvilket han skriver, at der er opstået krav om med identitetspolitikken. Ifølge ham kan udsigten til udskamning eller mistede karrieremuligheder

også føre til selvcensur, hvilket dog ifølge ham også er en risiko, hvis modreaktionen på aktivistisk forskning bliver til en slags heksejagt (Collignon, 2021).

Ifølge Egander Skov fører nedbrydelsen af distinktionen mellem ideologi og videnskab netop til, at forskerne bliver tvunget til at vælge side, og hvis de vælger forkert, ”er det ikke vanskeligt at gætte, hvad denne konsekvens bliver for dem, der valgte galt” (Egander Skov, 2021).

Stidsen læser Dahl og Messerschmidts projekt som baseret på en bekymring for, at aktivistisk forskning fører til dogmatisme, som så igen fører til, at ”forskere, som ikke rettede ind efter den nye agenda, ville blive frosset ud, marginaliseret eller på anden vis kuet. Uanset hvor dygtige de ellers var” (Stidsen, 2021). Og ifølge hende er der netop grund til sådan en bekymring. Som eksempel giver hun (baseret på en artikel fra Uniavisen), hvordan der findes personer, som mener, ”at ansatte på universitetet, som ikke vil acceptere den påstand, at der skulle være et ligestillingsproblem, skal hældes ud ’på røv og albuer’” (Stidsen, 2021).

Som eksempel på ting, der er problematiske, påpeger hun, når politiske spørgsmål skal inkluderes i projektansøgninger, og når der er politisk motivation til stede i fagfællebedømmelsen. Det, hævder hun, fører til, at ”man så at sige får oprettet en usynlig censurinstans bag ved kulisserne, hvor den forskning, man ikke bryder sig om af politiske grunde, kan blive forhindret i nogensinde at se dagens lys” (Stidsen, 2021).

Den akademiske selvregulering

Et tema, som går igen blandt flere af artiklerne direkte eller indirekte, er princippet om akademisk selvregulering. Weekendavisen fremhæver to af Humboldt (grundlæggeren af det moderne universitet)’s principper, herunder ”at forskningens mål er at komme nærmere sandheden, hvorfor den altid må være åben for at blive korrigeret på stadig højere niveauer” (Weekendavisen, 2021), og kobler dem til Folketingets vedtagelse, som skriver, at de ”konstaterer, at forskersamfundet gennem fri og kritisk debat skal opretholde levedygtige ideer og forkaste dårlig videnskab” (Weekendavisen, 2021).

Egander Skov begrundet idealet om den akademiske selvregulering med sit syn på, hvordan viden bliver til, som samtidig går hen og bliver et argument imod dogmatisme. Han har den delkonklusion, at forskning indebærer ydmyghed ift. den viden, som forskerne producerer, hvilket indbefatter at se sin viden som havende foreløbig karakter. Som præmis for dette giver Egander Skov, at den viden, vi producerer, er betinget af, hvordan vi spørger – af en førvidenskabelig undren. Han giver også en præmis om, at det velfungerende forskningsmiljø faciliterer, at foreløbige sandheder konfronteres med hinanden, og at det er

sådan vi bliver klogere. Alt dette, i kombination med at den viden, man opnår, kan være 'ubekvem for magthaverne', begrundet ideet om den akademiske selvregulering (Egander Skov, 2021).

I et af sine egne debatindlæg skriver Dahl om god forskning som selvregulerende: "Ideelt set er forskningen selvregulerende. Det vil sige, at den videnskabelige metode og de videnskabelige institutioner af sig selv skulle korrigere dårlig videnskab og på den måde få den lempet ud fra universiteterne" (Dahl, 2021b). Ideet er altså ifølge Dahl et universitet, der selv skiller dårlig videnskab fra gennem sin metode og sine institutioner. Problemet ifølge Dahl er imidlertid, at der er opstået miljøer på universiteterne, som ikke forholder sig til rationel kritik: "Denne institutionalisering af ikke-rationel videnskab og aktivisme har ført til, at der er opstået miljøer, der simpelthen ikke lytter til rationel kritik, og derfor aldrig kunne drømme om at indrømme, at man er besejret af rationelle argumenter, der er stærkere end ens egne" (Dahl, 2021b). Han giver her som eksempel aktivistisk forskning inden for indvandring og fremhæver to eksempler på kritik, som disse forskningsmiljøer ifølge Dahl ikke har forholdt sig ordentligt til (Dahl, 2021b).

Et lignende argument drager Dahl omkring den danske kønsforskning. Han hævder, at de ikke lytter ordentligt til kritik fra neurovidenskaben og biologien. Han fremhæver desuden forskeren Torsten Skovs kritik af kønsforskningen for at "for at begå grove fejl i deres forskning og for at være baseret på aktivistisk anti-videnskabelighed" (Dahl, 2021b) som et eksempel på en kritik, hvor vedkommende ikke har fået svar på sine henvendelser til de forskere, han kritiserede.

Henrik Dahl bruger disse eksempler til at argumentere for, at dele af kønsforskningen er irrationel og derved uvidenskabelig, idet man ikke kan etablere dialog med dem, hvilket i sidste ende sætter princippet om akademisk selvregulering ud af spil:

"At der ikke svares ordentligt og redeligt på seriøs og gennemarbejdet kritik, er en kæmpe skandale. For det forhindrer netop den selvregulering, som burde være et bærende princip på ethvert universitet" (Dahl, 2021b), skriver han.

Et lignende argument kommer Pepke Pedersen med. Ifølge ham er forskningen selvregulerende gennem "den evidensbaserede metode, hvor ingen sandheder er så hellige, at de ikke må kritiseres" (Pepke Pedersen, 2021). Denne metode udgør ifølge Pepke Pedersen universiteternes eksistensberettigelse. Han argumenterer for, at gennem ikke at ville acceptere rationelle argumenter så sætter aktivistiske forskere denne metode ud af spil (Pepke Pedersen, 2021). Af dette kan vi læse indirekte, at der sker et brud med den akademiske selvregulering,

og at universitet mister sin eksistensberettigelse. Vi ser også her, hvordan det er dogmatisme, der har disse konsekvenser, ifølge skribentens argumentation.

Skepticisme og relativisme

En bekymring, som findes i en del af indlæggene, som kritiserer aktivistisk forskning, er ideen om, at den abonnerer på en form for enten relativisme eller skepticisme, og at dette bryder med den akademiske selvregulering. Denne bekymring kommer til syne i følgende citat:

”Det, vi troede, vi vidste, vidste vi slet ikke. Og hvis vi nu, hvor det er blevet afsløret, stadig tror, at vi ved det, så skal vi vide, at det er fordi, vi i virkeligheden tilslutter os de magtstrukturer, der producerede den gamle viden. Forskeraktivismen har i sine grundantagelser givet køb på ydmygheden. Dermed kortslutter forskeraktivismen den akademiske samtale, som er selvreguleringens præmis” (Egander Skov, 2021).

For Egander Skov bliver dette altså en glidebane til, at vi slet ikke kan vide noget og derved ikke føre en akademisk samtale, hvilket stopper den akademiske selvregulering.

Et lignende argument finder vi i Dahl & Messerschmidts debatindlæg:

”SJT er for det første styret af en helt ekstrem skepsis over for, om man kan vide noget med sikkerhed (med en enkelt, ironisk undtagelse: At SJT i sig selv repræsenterer den urokkelige sandhed). For det andet er SJT styret af en tro på, at det, man i gamle dage – med et Jürgen Habermas-udtryk – forstod som det bedre arguments tvangsfrie tvang, i virkeligheden er udøvelse af magt.” (Dahl & Messerschmidt, 2021a, s. 29), skriver de.

En lignende pointe kommer Qvortrup ind på. Ifølge ham opstår der problemer, når man afviser idealet omkring objektivitet og almene kriterier for gyldighed, idet man så ophører med at være en del af forskningsmiljøet, idet gyldigheden af éns viden ikke længere kan afprøves af andre: ”I så fald er ’sandhed’ et anliggende for den enkelte forsker: Jeg har min metode, og du har din. Jeg producerer mine sandheder, og du finder sikkert nogle andre. For min position er anderledes end din, og mine erfaringer er alene mine og ikke andres” (Qvortrup, 2021, s. 29).

I Foss’ artikel med Skov bliver princippet om akademisk selvregulering sat endnu højere grad i spil. De fremhæver i deres artikel vigtigheden af ”den kritiske, evidensbaserede, videnskabelige samtale” (Foss & Skov, 2021), som, de mener, er den, der driver den videnskabelige selvregulering frem. Imidlertid hævder de, at den ikke klarer sig så godt for tiden, idet et nyt syn på viden har vundet frem. Deres argument er, at en relativistisk opfattelse af, at al erkendelse er uopretteligt biased, sætter den videnskabelige selvregulering ud af spil.

Som baggrund for sine slutninger bruger de to skribenter Eske Willelev som eksempel. Artiklen tager fat i en medieoptræden som Willerslev, der forsker i evolutionær genetik, har

lavet, hvor han har debatteret med Henrik Dahl. Opinionsartiklen tager fat i et eksempel, som han giver her fra sin egen forskning, omkring fundet af et skelet. Han troede først, at personen, der var død, kom fra Europa, men fandt siden ud af, at den kom fra Asien. Han bruger dette som et eksempel på bias, hvor hans forudindtagethed omkring, at europæerne var her først, fik ham til at drage den første udlægning. Han tilføjer, at det er legitimt, når folk derved stiller spørgsmål ved, om han kan være objektiv som hvid mand (Foss & Skov, 2021).

Foss og Skov opstiller to måder at forholde sig til dette eksempel: den første går ud på ”at man skal være generelt på vagt over for bias, og at systematiseret årvågenhed over for bias er en vigtig del af videnskabelig metode – og en af grundene til, at videnskaben fungerer” (Foss & Skov, 2021). De fremhæver, at Eske Willerslev jo reviderede sin opfattelse, og hvordan i videnskaben, selvom man er åben over for, at fund kan tvinge én til at gøre op med sine teorier, så arbejder man ud fra ”den bedste og mest plausible teori, der er konsistent med data” (Foss & Skov, 2021).

Den anden opfattelse hævder, at bias er uoprettelig. Dette syn på viden ser bias som ”et allestedsnærværende og uløseligt problem” (Foss & Skov, 2021). En konsekvens af det bliver, at ”al viden er skævvredet af synsvinkler, som knytter sig til folks position, hudfarve, køn, seksuelle orientering etc. Der er ikke nogen fælles standarder for, hvordan man undgår bias, som kunne gøre folk i stand til at afgøre, hvad der er sandt uafhængigt af positioner, hudfarve, køn, etc.” (Foss & Skov, 2021).

Ifølge Foss og Skov medfører et sådant syn på viden, at den videnskabelige debat bliver nyttesløs: ”Det med at udfordre hinanden er derfor ikke umagen værd. Vi præsenterer bare hinanden for hver vores kikkertsyn på verden, et kikkertsyn bestemt af identitet” (Foss & Skov, 2021). Dette sætter ifølge dem en stopper for samtalen om videnskabelig kvalitet, hvilket ellers var det, som drev den videnskabelige selvregulering frem, hvilket betyder, at det sætter en stopper for den videnskabelige selvregulering (Foss & Skov, 2021).

Ekstremisme

Selsing argumenterer i sit indlæg for, at venstreradikalt tankegods har fodfæste på de danske universiteter. Som belæg for dette opremser han en række forskningsenheder og uddannelser, der beskæftiger sig med bl.a. køn, race, etnicitet og postkolonialisme. Ifølge Selsing er problemet med den forskning, han nævner, ikke kun videnskabeligheden, men også at den er decideret farlig. Han skriver, at det ikke er forskning, men holdninger og kalder det for venstreorienteret propaganda, rå/radikal indoktrinering og taler om ’små ekstremistiske lommer’ (Selsing, 2021).

Problemet med denne ekstremisme er ifølge ham, at det ikke er harmløst, men at det derimod har en ødelæggende virkning, og peger på USA som et sted, hvor identitetspolitik har været destruktivt for fællesskabet. Ifølge Selsing skaber den venstrepradikale ekstremisme nemlig splittelse og had (Selsing, 2021).

Selsing's artikel kalder altså en række forskningsmiljøer, der beskæftiger sig med kønsstudier og antiracisme, for ekstremistiske. Hovedstrategien i artiklen synes at være, at fremstille de her forskningsmiljøer som radikale og farlige, idet de skaber splittelse og had.

Dahl & Messerschmidt beskriver også det, de kalder pseudovidenskab, som værende både intolerant og antidemokratisk. De anvender Poppers toleranceparadoks til at argumentere for, at det, de kalder pseudovidenskab, skal bekæmpes. De laver her en tilpasning af det oprindelige paradoks, som de genfortæller med ordene ”tolerancens paradoks er som bekendt, at vi bør tolerere alt undtagen intolerance. Fordi hvis vi tolererer intolerance, vil den til sidst nødvendigvis vinde. Og så vil tolerancen være ophørt med at eksistere” (Dahl & Messerschmidt, 2021a, s. 28).

Deres tilvirkede toleranceparadoks kan rekonstrueres således: Dahl og Messerschmidt opstiller de to præmisser, at hvis man tolererer antividenkab, vil den vinde over videnskaben, samt at hvis antividenkaben vinder, så vil der kun være antividenkab tilbage på universiteterne. Dette bruger de til at etablere den delkonklusion, at universiteterne ikke skal tolerere antividenkab. Herefter skal de egentlig bare have etablere, at SJT er antividenkab, så følger det nemlig, at SJT ikke skal tolereres på universiteterne (Dahl & Messerschmidt, 2021a, s. 28–29). En af måderne, de gør det på, er at sige, at SJT gennem sit misledende engagement med ellers sympatiske sager ”baner vejen for en ekstrem grad af intolerance. Bremses man ikke SJT, vil den udrense både mennesker og teoridannelser, der er uenige. Således, at den til sidst står tilbage uden modsigelse og modstand” (Dahl & Messerschmidt, 2021a, s. 28–29).

Dahl & Messerschmidt er ikke de eneste, der kalder aktivistisk forskning for intolerant. Det gør både Weis, Bøgh og Collignon (Bøgh, 2021; Collignon, 2021; Weis, 2021).

Vi ser altså her i varierende grad en forestilling om ikke blot en uvidenskabelig, men også dogmatisk og endda totalitær videnskab, som truer både demokrati og frihed. Forskningen som kritiseres, er altså ikke blot uvidenskabelig ifølge disse skribenter, men decideret farlig.

Bare en videnskabsteoretisk debat?

Der er en del reference til videnskabsteori og epistemologi i debatten. Som jeg nævnte, diskuteres det, om værdier må spille en rolle for forskningen, og der bliver også argumenteret for, at det er naivt at tro, at de ikke gør det. Når jeg læser om bekymringen for relativisme og

skepticisme på grund af enten en idé om, at bias eller magtstrukturer spiller ind, eller at viden er relativ til, hvem vi er, så er det også tydeligt, at det handler om en bekymring for enten postmoderne epistemologi, standpunktsfeminisme eller situeret viden, omend gengivelsen ikke er tilsvarende. Spørgsmålet er dog, hvorfor politikere og debattører pludselig tager fat i videnskabsteoretiske debatter tilbage fra 80'ern, uden rigtigt at referere til dem.

Anti-gender

Hvordan kan vi relatere det her til anti-gender bevægelser. En ting, jeg har lagt mærke til, er, at der i debatten ikke bliver talt om kønsideologi specifikt eller en front mod køn/gender specifikt. Derfor er jeg ikke sikker på, at det umiddelbart lever op til Paternotte & Kuhars ret snævre definition på, hvad en anti-gender bevægelse vil sige. Imidlertid er der jo tale om en front, der retter sig mod kønsstudier blandt andre ting, og indholdet af debatten ligger tæt på det ideologiske indhold af anti-gender, som jeg har beskrevet. Det med religion og dogmatisme minder uhyggeligt om det, som Martinsson beskriver om religion og videnskabelig diskurs og modstand mod postmodernisme.

Er det, hvad der sker, når anti-gender diskurs rammer en kontekst, hvor religiøse argumenter ikke har fodfæste, og hvor ligestilling som værdi er uacceptabel ikke at erklære sig enig i? Nu er debatten jo også inspireret af Frankrigs opgør med såkaldt islamo-gauchisme, så det giver også mening, at der kopieres ting. Men ja, indholdet af retorikken ligner bestemt noget man kunne finde i anti-gender bevægelserne, men der mangler den eksplicite karakterisering af gender som roden til problemet.

Delkonklusion

Vi har set, hvordan debatten omkring aktivistisk videnskab i høj grad har været en debat omkring, hvad der tæller som god videnskab, og hvor begreber som rationalitet, objektivitet og akademisk selvregulering bliver smidt omkring. Centralt til debatten stod spørgsmålet om, hvorvidt forskning måtte være politik. Ifølge de borgerlige debattører var svaret nej. Ligesom med Kvininfo-sagen var der forskellige måder at respondere på dette. En af artiklerne argumenterede imod, at hendes studie var aktivistisk, andre argumenterede for værdien af ulydig og samfundsengageret forskning. Jeg kiggede dybere ned i, hvad nogle af indlæggene udtrykte bekymring for i forhold til aktivistisk forskning, og identificeret et tema omkring frygt for dogmatisme varierende fra ensidighed til religion-agtigt, ideen om aktivistisk forskning som abonnerende på konspirationsteori, samt forbindelsen fra dogmatisme til ekstremisme og frygten for det totalitære. Jeg identificerede elementer i nogle af de argumenter for, hvad der

var på færde, og viste, hvordan meget af det var relateret til ideen om akademisk selvregulering, og at det kunne sætte det i stå. Eksempler på dette var ideen om, at aktivistisk forskning antager konklusionerne på forhånd, ikke har plads til uenighed eller er præget af så stærk skepticisme eller relativisme, at de ikke kan vide noget. Jeg diskuterede, hvorvidt modstanden mod aktivistisk forskning kunne ses som en anti-gender bevægelse, men nåede frem til, at der manglede en eksplicit orientering mod køn og kønsideologi, som roden til problemet, men at de samtidig delte store dele af indholdet af diskursen. Der er mange ækvivalenter til Martinssons artikel, særligt igennem fremstilling af aktivistisk vidensproduktion som dogmatisk og måske endda religiøs, og hvordan den fremstilles som farlig ift. samfundets værdier (her videnskabelige).

Slutsatser

I min opgave har jeg nu undersøgt, hvordan den offentlige debat om de to sager kan struktureres efter en række temaer i argumentationen. Jeg er kommet ind på syn på ligestilling, femonationalisme, nordisk exceptionalisme, spørgsmålet om Kvininfo er for politisk, modargumenter til dette, argumenter for fratagelsen af statsstøtte, og koblinger til demokrati og totalitære tendenser. Jeg har beskrevet debatten om, hvad god videnskab vil sige, om den kan være politisk, forskellige strategier til at argumentere imod, dem der mener, at svaret er nej, hvordan brud med bestemte principper hævdes at sætte den akademiske selvregulering i stå samt frygten for feministiske epistemologier, og jeg har diskuteret, hvordan det relaterer til anti-gender bevægelse. Jeg har hermed fået besvaret mit forskningsspørgsmål omkring hvilken slags argumentation, der var til stede i de to debatter.

Der var mindre til fælles mellem de to sager, end jeg umiddelbart havde regnet med. De havde dog begge det til fælles, at institutionerne bliver beskyldt for at være for politiske, og at der i debatten er forskellige modstrategier til at dealle med det argument – gennem enten at afvise eller acceptere, men omdefinere det som en god ting. Mens mere traditionelle ligestillingsdebatter og diskussioner omkring liberalisme fandt sted i den første debat, handlede den sidste i høj grad om, hvad der konstituerer god videnskab. Og mens statsfinansiering fyldte en del hos Kvininfo-debatten, var det ikke noget, der spillede en særlig rolle i debatten omkring aktivistisk forskning, til trods for at det sagtens kunne have gjort det på en meningsfuld måde. Det er muligt at se en parallel mellem frygten for dogmatisme i debatten om aktivistisk forskning og ideen om ligestilling som en closed case ved debatten om Kvininfo, idet noget af

det, den aktivistisk forskning anklages for at være dogmatisk omkring, er eksistensen af undertrykkelsesstrukturer.

Derudover spiller demokrati og frihed en rolle i begge debatter. I Kvininfo-debatten er det fortalere for Kvininfo, der mobiliserer det, som noget højrefløjen bryder med, og jeg identificerede også, hvordan de borgerlige debattører navigerer imellem at understrege Kvinfos ytringsfrihed samtidig med at hævde, at det ikke betyder, at de har ret til statsfinansiering. Ved debatten omkring aktivistisk forskning var det derimod aktivistisk forskning, der blev fremstillet som en trussel mod både vestlig intellektuel tradition, civilisation og demokrati.

Bibliografi

§ 20-spørgsmål S 976 Om universitetsstudier. (u.å.). Folketinget. Hentet 14. august 2021, fra <https://www.ft.dk/samling/20201/spoergsmaal/S976/index.htm>

§ 20-spørgsmål S 977 Om universitetsstudier. (u.å.). Folketinget. Hentet 14. august 2021, fra <https://www.ft.dk/samling/20201/spoergsmaal/S977/index.htm>

§ 20-spørgsmål S 978 Om universitetsstudier. (u.å.). Folketinget. Hentet 14. august 2021, fra <https://www.ft.dk/samling/20201/spoergsmaal/S978/index.htm>

§ 20-spørgsmål S 979 Om universitetsstudier. (u.å.). Folketinget. Hentet 14. august 2021, fra <https://www.ft.dk/samling/20201/spoergsmaal/S979/index.htm>

§ 20-spørgsmål S 980 Om universitetsstudier. (u.å.). Folketinget. Hentet 14. august 2021, fra <https://www.ft.dk/samling/20201/spoergsmaal/S980/index.htm>

§ 20-spørgsmål S 981 Om universitetsstudier. (u.å.). Folketinget. Hentet 14. august 2021, fra <https://www.ft.dk/samling/20201/spoergsmaal/S981/index.htm>

29 organisationer: Bevar KVINFO. (2017, april 7). Fagbevægelsens Hovedorganisation. <https://fho.dk/blog/2017/04/07/29-organisationer-bevar-kvinfo/>

3241 forskere, Andersen, A. C., Borchorst, A., Rehn, A., Koch, L., Aarseth, E., Seabrooke, L., Racimo, F., & Lund, J. F. (2021, juni 8). 3.241 forskere til regeringen: Tag klart afstand fra angrebet på forskningsfriheden. *Politiken*, 2. sektion, 6. Infomedia Media Archive.

Adsbøl, K. (2017, april 10). Kvinfos krybende tilståelse. *Berlingske*, 1. sektion, 31. Infomedia Media Archive.

Arnbjerg, C., & Homøe, A.-S. (2017, marts 24). Hvis ikke vi kæmper, er der ingen, der gør det. *Politiken*, 2. sektion, 7. Infomedia Media Archive.

Askanius, T., & Hartley, J. M. (2019). Framing Gender Justice: A comparative analysis of the media coverage of #metoo in Denmark and Sweden. *Nordicom Review*, 40(2), 19–36.
<https://doi.org/10.2478/nor-2019-0022>

Bennike, C. (2017, marts 25). *Laura Lindahl: 'Hvis jeg var ekspert i noget, ville jeg allerhelst stå på en liste over eksperter – ikke kvindelige eksperter'*. Information.dk.
<https://www.information.dk/moti/2017/03/laura-lindahl-ekspert-allerhelst-staa-paa-liste-eksperter-kvindelige-eksperter>

Bjarklev, A., & Johansen, P. M. (2021, marts 19). Det er i orden at blande sig, også selvom man er forsker. *Berlingske*, 1. sektion, 28–29. Infomedia Media Archive.

Bjerregaard, R. (2017, marts 27). Alternativ sandhed. *Ekstra Bladet*, 1. sektion, 11. Infomedia Media Archive.

Bloch, C. (2017, marts 23). LA indleder opgør med Kvinfor: »Det er statsfinansieret propaganda«. *Berlingske*, 1. sektion, 8. Infomedia Media Archive.

Boas, A. (2021, april 14). Hånden i ilden. *Weekendavisen.dk*. Infomedia Media Archive.

Bock, M. (2017a, marts 23). Jeg lukker ikke Kvinfor. *Politiken*, 2. Sektion, 6. Infomedia Media Archive.

Bock, M. (2017b, marts 29). Debat: Fake news-vrøvl fra Ritt—Mediearkiv—Infomedia. *Ekstra Bladet*, 1. sektion, 21. Infomedia Media Archive.

Bock, M. (2017c, april 10). Kvinforos annoncører slår automatpiloten til. *Politiken*, 2. sektion, 7. Infomedia Media Archive.

Bock, M. (2017d, april 21). Debatten er kommet helt ud af proportioner. Hvem arbejder egentlig for ligestilling? *Jyllands-Posten*, 1. sektion, 19. Infomedia Media Archive.

Bonde, H. (2021, juni 30). Fingrene væk fra forskningen, aktivister. *Jyllands-Posten*, 1. sektion, 33. Infomedia Media Archive.

Borchorst, A., & Christensen, A.-D. (2003). Kønskvotering i SF og i forskerstillinger: Diskursiv praksis og forandring. I A. Borchorst & D. Dahlerup, *Ligestillingspolitik som diskurs og praksis* (1. udgave., s. 101–124). Samfundslitteratur.

Borchorst, A., & Dahlerup, D. (Red.). (2020). *Konflikt og konsensus: Det danske ligestillingspolitiske regime* (1. udgave, 1. oplag). Frydenlund Academic.

Borchorst, A., & Siim, B. (2008). Woman-friendly policies and state feminism: Theorizing Scandinavian gender equality. *Feminist Theory*, 9(2), 207–224.

<https://doi.org/10.1177/1464700108090411>

Browning, C. S. (2007). Branding Nordicity: Models, Identity and the Decline of Exceptionalism. *Cooperation and Conflict*, 42(1), 27–51.

<https://doi.org/10.1177/0010836707073475>

Bøgh, N. (2021, juni 22). Hvor dybt stikker aktivistisk forskning? Vi mangler en dansk undersøgelse. *Berlingske.dk*. Infomedia Media Archive. <https://apps-infomedia-dk.ep.fjernadgang.kb.dk/MedieArkiv/link?articles=e8534b8e>

Case, M. A. (2019). Trans formations in the Vatican’s war on “gender ideology”. *Signs: Journal of Women in Culture & Society*, 44(3), 639–664. Humanities International Complete.

Cokovic, M. (2017, marts 26). Kvinde er ikke en menneskeret—Og burde være selvforsørgende. *Berlingske*, 1. sektion, 42. Infomedia Media Archive.

Collignon, P. (2021, juni 5). Der må ikke gå politisk smagsdommeri i kampen om forskningen. *Berlingske*, 2. sektion, 3. Infomedia Media Archive.

Corredor, E. S. (2019). Unpacking “gender ideology” and the global right’s antigender countermovement. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 44(3), 613–638.

<https://doi.org/10.1086/701171>

Dahl, H. (2021a, marts 29). *Universiteterne er stærke konkurrenter til titlen som Danmarks hårdeste benægtede*. *Jyllands-posten.dk*. <https://jyllands-posten.dk/debat/blogs/henrikdahl/ECE12866860/universiteterne-er-staerke-konkurrenter-til-titlen-som-danmarks-haardeste-benaegtere/>

Dahl, H. (2021b, april 4). *Uffe Elbæk bør vente med sin sejrstrunde*. Jyllands-posten.dk. <https://jyllands-posten.dk/debat/blogs/henrikdahl/ECE12892528/uffe-elbaek-boer-vente-med-sin-sejrstrunde/>

Om overdreven aktivisme i visse forskningsmiljøer, V 137, Fremsat under F 49, Folketingstidende 2020-2021 (2021). <https://www.ft.dk/samling/20201/vedtagelse/v137/index.htm>

Dahl, H., & Messerschmidt, M. (2021a, marts 12). Antividenkab vinder ind på universiteterne: Det må og skal slås ned. *Berlingske*, 1. sektion, 28–29. Infomedia Media Archive.

Dahl, H., & Messerschmidt, M. (2021b, marts 12). *Henrik Dahl og Morten Messerschmidt: Antividenkab vinder ind på universiteterne – det må og skal slås ned*. Berlingske.dk. <https://www.berlingske.dk/content/item/1547158>

Dahlerup, D. (2020). Er ligestilling allerede opnået? I A. Borchorst & D. Dahlerup (Red.), *Konflikt og konsensus: Det danske ligestillingspolitiske regime* (1. udgave, 1. oplag, s. 292–324). Frydenlund Academic.

Dansk Folkeparti. (2021). *Forsvar dansk kultur – et modsvar til identitetspolitikken*. Danskfolkeparti.dk. <https://danskfolkeparti.dk/wp-content/uploads/2021/04/Kulturudspil.pdf>

Davidsen-Nielsen, M. (2017, april 8). Kvinfokampen. *Politiken*, 3. sektion, 3. Infomedia Media Archive.

Egander Skov, C. (2021, juni 11). Forskeraktivismen er en reel udfordring for pluralisme og forskningsfrihed. *Berlingske*, 1. sektion, 30. Infomedia Media Archive.

Ekstrabladet. (2017, april 9). *KVINFO's bedste mening*. ekstrabladet.dk. <https://ekstrabladet.dk/nyheder/lederen/kvinfo-bedste-mening/6604072>

Farris, S. R. (2017). *In the Name of Women's Rights: The Rise of Femonationalism*. Duke University Press. <http://muse.jhu.edu/book/69418>

Fiig, C. (2008). A Scandinavian Feminist Public Sphere: Discourses on Feminism and Gender Equality. I K. Melby, C. Carlsson Wetterberg, & A.-B. Ravn (Red.), *Gender Equality*

and Welfare Politics in Scandinavia: The Limits of Political Ambition? Policy Press.
<http://ludwig.lub.lu.se>

Fisher, A. (2004). *The logic of real arguments* (2nd ed). Cambridge University Press.

Foss, N. J., & Skov, T. (2021, april 22). *Eske Willerslev sætter den videnskabelige selvregulering i stå ved at bøje sig for identitetspolitisk logik*. Berlingske.dk.
<https://www.berlingske.dk/content/item/1557150>

Friland, S. H. (2021, april 21). *Studerende: Mit fag er ikke aktivistisk*. Politiken.dk.
<https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art8169515/Mit-fag-er-ikke-aktivistisk>

Førde, B. (2017, marts 30). Kvinde og den store verden. *Politiken*, 2. sektion, 5–6. Infomedia Media Archive.

Graff, A., & Korolczuk, E. (2021). *Anti-Gender Politics in the Populist Moment*. Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781003133520>

Haraway, D. (1988). Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective. *Feminist Studies*, 14(3), 575–599.
<https://doi.org/10.2307/3178066>

Harding, S. (1992). Rethinking standpoint epistemology: What is “strong objectivity?” *The Centennial Review*, 36(3), 437–470.

Hoffmann, T. (2021, marts 31). Smid ikke barnet ud med badevandet! *Weekendavisen*, 4. sektion, 10. Infomedia Media Archive.

Holm, G. (2017, april 11). Viden og information gør livet surt for demagoger og løgnhalse. *Politiken*, 2. sektion, 6. Infomedia Media Archive.

Hvidtfelt Nielsen, K. (2021, marts 31). Forskning som modmagt. *Weekendavisen*, 4. sektion, 11. Infomedia Media Archive.

Høgsgbro, K. (2021, juni 30). *Debat: Forskningen er aldrig fri og altid aktivistisk*. Information.dk. <https://www.information.dk/debat/2021/06/forskningen-aldrig-fri-aldid-aktivistisk>

- Information. (2017, marts 23). Hvor liberalt er det at ville lukke Kvinfo? *Information*, 1. sektion, 20. Infomedia Media Archive.
- Jalving, M. (2021, juni 13). Køn, magt og mangfoldighed: Universiteternes nye forskningsfelter holder os for nar. *Jyllands-Posten*, 1. sektion, 34. Infomedia Media Archive.
- Jespersen, N. (2017, marts 28). *Debat: LA sejrer over KVINFO i de ideologiske kampes lilleputliga*. Information.dk. <https://www.information.dk/debat/2017/03/la-sejrer-kvinfo-ideologiske-kampes-lilleputliga>
- Jyllands-Posten. (2017, marts 23). Kvinfo. *Jyllands-Posten*, 1. sektion, 18. Infomedia Media Archive.
- Jyllands-Posten. (2021, juni 8). Aktivistisk forskning skal bekæmpes. *Jyllands-Posten*, 1. sektion, 20. Infomedia Media Archive.
- Karkov, R. (2017, marts 27). *Forskere: Kvinfo ignorerer viden om vold mod minoritetskvinder*. Berlingske.dk. <https://www.berlingske.dk/content/item/61556>
- Karkow, R. (2017, marts 27). Forskere anklager Kvinfo for at ignorere viden om vold mod minoritetskvinder. *Berlingske*, 1. sektion, 4–5. Infomedia Media Archive.
- Kaule, L. P. (2017, marts 22). Blogindlæg: Statsfeminisme eller ej, skatte kroner skal ikke finansiere Kvinfo. *b.dk*. Infomedia Media Archive.
- Korolczuk, E., & Graff, A. (2018). Gender as ‘Ebola from Brussels’: The Anti-colonial Frame and the Rise of Illiberal Populism. *Signs Journal of Women in Culture and Society*, 43, 797–821.
- Kuhar, R., & Paternotte, D. (Red.). (2018). *Anti-gender campaigns in Europe: Mobilizing against equality* (First paperback edition). Rowman & Littlefield International.
- Kvinfo. (2021). *Kvinfo. Strategi 2021-2024*. <https://kvinfo.dk/wp-content/uploads/2021/04/KVINFO-STRATEGI-2021-24-LANG-enkeltsider.pdf>
- Langberg, M. (2021, juni 9). *Politikere blander sig i forskningen: - Det er ret usædvanligt, siger ekspert* -. nyheder.tv2.dk. <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2021-06-08-politikere-blander-sig-i-forskningen-det-er-ret-usaedvanligt-siger-ekspert>

Larsen, E. (2021). "The gender-progressive Nordics": A matter of history. I E. Larsen, S. M. Moss, & I. Skjelsbæk (Red.), *Gender equality and nation branding in the Nordic region* (s. 13–38). Routledge.

Larsen, E., Moss, S. M., & Skjelsbæk, I. (Red.). (2021). *Gender equality and nation branding in the Nordic region*. Routledge.

Lauritsen, P. (2021, april 3). *Professor: »Til alle dem, der støtter forskningen i medgang, men ikke i modgang, vil jeg sige: Må I kløjes i kanapeen«*. Politiken.dk. <https://politiken.dk/debat>

Liisberg Ventegodt, M. (2017, marts 22). *Ligebehandlingschef: Vi har brug for Kvinfor, for ligestillingen halter i Danmark*. Politiken.dk.

<https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art5882388/Vi-har-brug-for-Kvinfor-for-ligestillingen-halter-i-Danmark>

Loftsdóttir, K., & Jensen, L. (2012). Introduction: Nordic exceptionalism and the Nordic "others". *Whiteness and Postcolonialism in the Nordic Region: Exceptionalism, Migrant Others and National Identities*, 1–11.

Loven Kirkebø, T., Langford, M., & Byrkjeflot, H. (2021). Creating gender exceptionalism: The role of global indexes. I E. Larsen, S. M. Moss, & I. Skjelsbæk (Red.), *Gender equality and nation branding in the Nordic region* (s. 191–206). Routledge.

Lyhne, A. (2017, marts 24). Luk Kvinfor—Det er tant og fjas for andre folks penge. *Berlingske*, 1. sektion, 34. Infomedia Media Archive.

Lykke, N. (2008). *Kønnsforskning: En guide til feministisk teori, metodologi og skrift*. Samfundslitteratur.

Lyng, J. F. (2017, marts 23). MF: Skatteydere skal ikke betale for Kvinfor's politiske kampagner. *Kristeligt Dagblad*, 1. sektion, 11. Infomedia Media Archive.

Marcussen, C. (2021, juni 14). Pseudoforskning fortæller os intet om verden og kan højst fungere som middelgode danskstile i gymnasiet. *B.dk*. Infomedia Media Archive.

Marstal, H. (2017a, marts 23). Kritikken af Kvinfor afslører liberal virkelighedsflugt. *Politiken*, 2. sektion, 7. Infomedia Media Archive.

- Marstal, H. (2017b, marts 29). *Jo, Amalie Lyhne – der er brug for Kvinfo*. Berlingske.dk. <https://www.berlingske.dk/content/item/41851>
- Martinsson, L. (2020). When gender studies becomes a threatening religion. *European Journal of Women's Studies*, 27(3), 293–300. Humanities International Complete.
- Mason, J. (2017). *Qualitative researching* (3rd edition). SAGE Publications.
- Mencke, M. S., & Redder, A. (2020, november 4). RUC-rector om omstridt rapport om social kontrol: “Jeg vil ikke gå i rette med politikerne”. *Kristeligt Dagblad*. Infomedia Media Archive. <https://apps-infomedia-dk.ep.fjernadgang.kb.dk/mediemarkiv/link?articles=e7f8a981>
- Mygind, J. (2017, marts 24). Statsliberale. *Weekendavisen*, 1. sektion, 1. Infomedia Media Archive.
- Møller Jensen, E. (2017, april 16). Bock fører rabiater politik mod Kvinfo. *Politiken*, 2. sektion, 5. Infomedia Media Archive.
- Nielsen, M. M. (2017, marts 23). Derfor skal KVINFO ikke have offentlige kroner. *Berlingske*, 1. sektion, 31. Infomedia Media Archive.
- Nielsen, P. (2017, maj 22). *Pas på Kvinfo!* Information.dk. <https://www.information.dk/debat/leder/2017/05/pas-paa-kvinfo>
- Olsen, S. (2014). *Da ligestillingspolitikken blev skrinlagt—En analyse af de politiske kampe om ligestillingsbegrebet fra 1975-2013*.
- Paternotte, D., & Kuhar, R. (2018). Disentangling and Locating the “Global Right”: Anti-Gender Campaigns in Europe. *Politics and Governance*, 6(3), 6–19.
- Pedersen, D. B. (2021, april 13). Forskere har ret til at blande sig i samfundet, og samfundet har ret til at blande sig i forskningen. *Politiken*, 2. sektion, 5. Infomedia Media Archive.
- Pepke Pedersen, J. O. (2021, april 16). Akademisk vanvid. *Weekendavisen*, 4. sektion, 2. Infomedia Media Archive.
- Qvortrup, L. (2021, maj 24). Rune Selsings ønske er ren stalinisme og ikke et frit samfund værdigt. *Berlingske*, 1. sektion, 28–29. Infomedia Media Archive.

ritzau. (2017a, marts 20). *Kulturminister fratager kvindecenter biblioteksopgaver (v.3)* (e62c35af). Infomedia Media Archive.

ritzau. (2017b, marts 22). *LA beder Støjberg sløjfe hele sin statsstøtte til Kvinfo.*

Berlingske.dk. <https://www.berlingske.dk/content/item/5594>

ritzau. (2017c, marts 22). *Støjberg vil sløjfe sin millionstøtte til Kvinfo (v.3)* (e62d20d5).

Infomedia Media Archive.

ritzau. (2017d, august 22). *Mette Bock fratager Kvinfo 3,4 millioner kroner i støtte*

(e6619a87). Infomedia Media Archive. <https://apps-infomedia->

[dk.ep.fjernadgang.kb.dk/mediarkiv/link?articles=e6619a87](https://apps-infomedia-dk.ep.fjernadgang.kb.dk/mediarkiv/link?articles=e6619a87)

ritzau. (2018, august 8). *Omstridt ligestillingscenter får alligevel støtte fra Støjberg.*

www.bt.dk. <https://www.bt.dk/content/item/1205234>

Selsing, R. T. (2021, februar 21). *Luk universiteternes galeanstalter*. [Jyllands-posten.dk](https://jyllands-posten.dk).

[https://jyllands-posten.dk/debat/blogs/runeselsing/ECE12777126/luk-universiteternes-](https://jyllands-posten.dk/debat/blogs/runeselsing/ECE12777126/luk-universiteternes-galeanstalter/)

[galeanstalter/](https://jyllands-posten.dk/debat/blogs/runeselsing/ECE12777126/luk-universiteternes-galeanstalter/)

Shamshiri-Petersen, D., & Dahlerup, D. (2020). *Kønforskelle og repræsentation. En*

sammenligning af befolkningens og folketingsmedlemmernes holdninger. I A. Borchorst &

D. Dahlerup (Red.), *Konflikt og konsensus: Det danske ligestillingspolitiske regime* (1.

udgave, 1. oplag). Frydenlund Academic.

Stidsen, M. (2021, april 11). *Marianne Stidsen: Truslen mod den frie forskning er reel.*

[Politiken.dk](https://politiken.dk). [https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art8164307/Truslen-mod-den-frie-](https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art8164307/Truslen-mod-den-frie-forskning-er-reel)

[forskning-er-reel](https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art8164307/Truslen-mod-den-frie-forskning-er-reel)

Suárez-Krabbe, J. (2021, marts 17). *Forsker svarer igen: Messerschmidt og Dahls kritik af*

min forskning er absurd. [Berlingske.dk](https://www.berlingske.dk). <https://www.berlingske.dk/content/item/1549071>

Søndergaard, A. K. (2017, april 9). *Helt ærligt, Laura Lindahl: Ligestilling er et politisk*

spørgsmål og kønnet et politisk anliggende. *Information.dk*. Infomedia Media Archive.

<https://apps-infomedia-dk.ep.fjernadgang.kb.dk/mediarkiv/link?articles=e634c85a>

Thorup, K. (2017, maj 18). *Bock undergraver den ligestillingshøjborg, som Kvinfo er.*

Politiken, 2. sektion, 8. Infomedia Media Archive.

- Thorup, M. (2020). *Antifeminisme: Kvindehad i lighedens tidsalder*. Antipyrine.
- Verloo, M. (Red.). (2018). *Varieties of opposition to gender equality in Europe*. Routledge, Taylor & Francis Group.
- Villemoes, S. K. (2021, februar 19). Reportage: Hvidensproduktion. *Weekendavisen*, 1. sektion, 6. Infomedia Media Archive.
- Watt Boolsen, M. (2017). *Kvalitative analyser: At finde årsager og sammenhænge*. Hans Reitzel.
- Weekendavisen. (2021, juni 11). Friheden kommer indefra. *Weekendavisen*, 1. sektion, 12. Infomedia Media Archive.
- Weis, P. (2021, juni 2). Det er ikke angreb på forskningsfriheden at bekæmpe akademisk aktivisme. *Jyllands-Posten*, 1. sektion, 24. Infomedia Media Archive.
- Werge, L. (2017, marts 23). *Træk luft ind, Mette Bock: Bevar Kvinde og styrk viden om ligestilling*. Berlingske.dk. <https://www.berlingske.dk/content/item/22783>
- Winther, B. (2017, april 15). Hvis Kvinde ikke var der, måtte man nok opfinde det. *Berlingske*, 1. sektion, 39. Infomedia Media Archive.